

★A★S★D★

OBSAH 4. ČÍSLA 11. ROČNÍKU - 1979

„... a největší z nich je láska“

Růst v Kristu

Stvořitele nebe i země

Život

proměněný Kristovou láskou

Mojžíš

pod tíhou odpovědnosti

Jak z manželských krizí?

Zapomenutý Kristus

(dokončení)

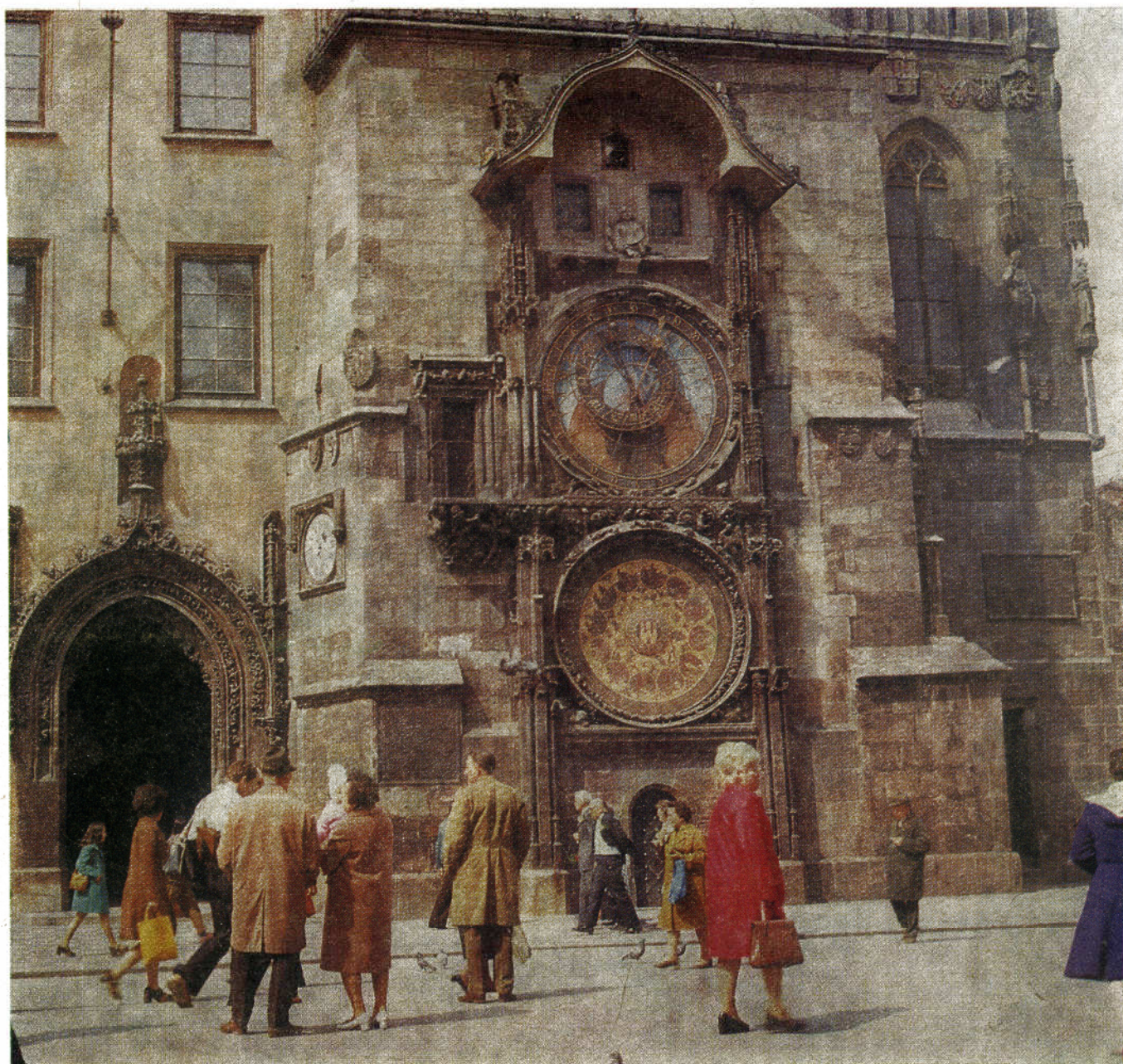
Udělej pro své zuby něco víc

Zpívejme Hospodinu —

Píseň moře

Vy se ptáte — my odpovídáme

ZNAMENÍ DOBY



Nikdo z nás nežije sám sobě

ALOIS BARTA

Člověk je společenský tvor. Je součástí určitého celku, k němu musí zaujmout vztah. Ten bývá určován situací, osobním zájmem i přímou potřebou. Společnost se vhodně přirovnává k hodinovému stroji, kde velká i malá kolečka a ostatní součástky jsou na sobě závislé a každá z nich má svůj význam.

Křesťan, který zná vertikální přímku svého osobního vztahu k Bohu, nikdy nezapomíná na důležitost horizontální roviny vztahu k bližnímu a ke společnosti. Oba tyto vztahy jsou podstatné, neboť jsou obsaženy ve věčně platném zákoně Božím, který má dvě desky. Na jedné je ukázáno, jak se chovat k Bohu, na druhé, jaký postoj zaujmout k bližnímu. Toto pojetí potvrdil i sám Ježíš Kristus, když při výkladu zákona zdůraznil nutnost ryzí pohnutky všech dobrých činů i slov, totiž lásky k Bohu a k bližnímu.

Ježíš zbavil pojem „bližní“ národního a náboženského vymezení i rasové příchuti. On je také vzorem, jak zaujmout správný postoj ke společnosti, ve které žijeme. Ví, že společnost nutně potřebuje organizaci, vedení a vládu. Učí své následovníky vážně respektovat autoritu, když praví: „Odevzdejte tedy císařovi, co je císařovo, a Bohu, co je Boží!“ (Mat 22,21).

Apoštol Pavel přejímá toto pojetí. V 13. kapitole epistoly Římanům ukazuje, jak se máme radovat z úspěchu společné věci. Rozšiřuje je o další připomínky: „Vládcové nejsou přece hrozbou dobrému jednání, nýbrž zlému. Chceš, aby ses nemusel bát vládnoucí moci? Jednej dobře, a dostane se ti od ní pochvaly. Vždyť je Božím služebníkem k tvému dobrému... Nikomu nebuďte nic dlužni, než abyste se vzájemně milovali, neboť ten, kdo miluje druhého, naplnil zákon“ (Řím 13,3.4.8).

Svou přináležnost k naší společnosti a svou vděčnost vůči ní pocítujeme obzvláště letošního podzimu, kdy si připomínáme, že je tomu právě třicet let od 14. října 1949, co byly vydány církevní zákony zajišťující „pro každého ústavou zaručené právo vyznání, založené na zásadách náboženské snášenlivosti a rovnoprávnosti všech vyznání“.

Církev adventistů sedmého dne existovala za Rakousko-Uherska pouze pod jmény různých dobročinných nebo náboženských spolků. V letech 1918–1938 mohla sice s ostatními vyznáními rozvíjet svou činnost, ale netěšila se rovnoprávností. V době válečné prožívala mnohé nesnáze.

Je přirozené, že po válce, kdy naše společnost nastoupila cestu k socialismu, nebyly vztahy mezi státní správou a církví hotové. Bylo třeba vzájemně se poznávat, zvážit pozitivní i negativní pohledy a skutečnosti. Nové vzájemné vztahy se nerodily bez nesnází.

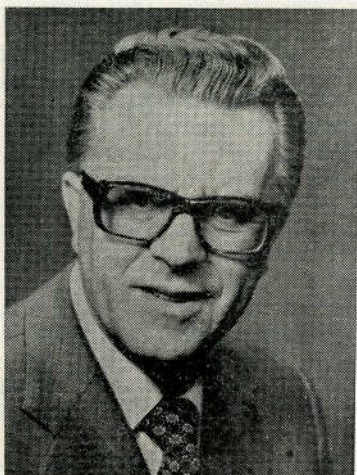
S odstupem třiceti let však můžeme vidět věci z rozhledny času mnohem přehledněji. Jsme vděční Pánu církve za to, že svůj lid obdařil vždy novou silou a zachoval nás ve své svaté pravdě. Ve smyslu slov apoštola Pavla: „Nebývejte nikomu nic dlužni“ jsme povinni projevit svou vděčnost i vůči státní správě, že církev adventistů sedmého dne má svou církevní ústavu, která byla uznána příslušným ministerstvem. Má své rovnoprávné místo mezi ostatními církvemi. Je brán zřetel na naše věroučné biblické zásady. Státní správa si váží té skutečnosti, že naši věřící jsou dobrými pracovníky. Vztahy mezi státní správou a naší církví byly po dobu třiceti let pozitivní. Jsme vděční i za to, že můžeme nadále udržovat styky se zástupci celosvětového adventního díla.

Máme svůj církevní časopis, potřebné pomůcky ke studiu Pisma i dostatek duchovního pokrmu, obsaženého v bibli. Vážíme si daných možností a chceme je moudře využívat. Cítíme odpovědnost podílet se účinnou pomocí v takových oblastech, kde se jedná o lidské zdraví, o hodnoty duchovní i mravní a zvláště tam, kde jde o život a mír lidstva.

Záleží nám na tom, aby bylo stále více zřejmé, že naše občanská angažovanost se s životem víry nerozchází, ale že z něho nutně vyplývá. Při plnění denních povinností vůči naší společnosti se chceme řídit Ježíšovým příkazem: „Tak ať vaše světlo svítí před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a vzdali chválu vašemu Otci v nebesích!“ (Mat 5,16)



„...A NEJVĚTŠÍ Z NICH JE LÁSKA“



V březnu 1979
navštívil Československo
tajemník Evroafrického oddělení
Generální konference
adventistů s. d.
se sídlem v Bernu,
bratr Jean Zurcher.
Přinášíme zkrácený záznam
jednoho z kázání,
které během svého pobytu
přednesl.



Bratři a sestry, naše náboženství má být náboženstvím lásky. Láska je pro křesťana tou nejdůležitější skutečností. Apoštol Pavel říká, že láska všechno spojuje k dokonalosti. Proto je nutno o ní hovořit. Náš Bůh je Bohem lásky. Nebudeme nikdy křesťany v tom pravém slova smyslu, nebudeme-li vlastnit tuto lásku. Pán Ježíš praví: „Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým.“ Chci proto mluvit o Boží lásce.

Měli bychom víc než kdykoli jindy pochopit, jak je pro nás důležité, abychom byli v tomto světě opravdu živou církví. Pán Ježíš přišel na svět, aby nám zjevil Boží lásku. Vysílá všechny své stoupence do tohoto světa, aby lidem představovali Boží lásku. Touto láskou se máme vyznačovat, protože je to ta největší a nejdůležitější vlastnost, jaká vůbec existuje. Tedy vlastnost naprosto nezbytná, máme-li být opravdovými křesťany. Získat tuto lásku není snadné. Ale řekl bych, že je velmi snadné ji ztratit.

Apoštol Pavel napsal v 1. epistole ke Korintským 13. kapitole o různých darech, které nám Pán Bůh dává. Čteme tam o daru jazyků, o daru prorockví, o poznání veškerých tajemství a všech znalostech. Mluví se o víře, která přenáší hory. Apoštol Pavel tam však říká: „Nemám-li lásku, nejsem ničím. Kdybych rozdál všechno na pokrm pro chudé, dokonce kdybych vydal své vlastní tělo ke spálení, kdybych neměl lásku, nic mi to neprospívá.“ Všechno by bylo zbytečné.

Naše křesťanství je možno hodnotit podle lásky, kterou máme jeden k druhému, podle lásky k Bohu, k jeho svatému zákonu, podle lásky k pravdě a

k příchodu našeho Pána Ježíše Krista.

Žijeme ve světě, ve kterém se láska ztrácí. Žijeme ve světě násilí, nenávisti, brutality, o kterém Pán Ježíš řekl ve svém prorockém rozhovoru: „A protože se rozmůže nepravost, vychladne láska mnohých.“ Život světa má přímý vliv na život církve. Život křesťanů dnes vykazuje také nedostatek lásky. Nechladne i naše láska? Láska mizí právě ve styku se světem, v němž máme žít. Proto se nedivíme, že církev poslední doby, symbolizovaná církví Laodicejskou, se podle knihy Zjevení vyznačuje vlažností. Není studená jako tento svět, ale není horoucí, není vroucí, jak by měla být. Při styku se světem a se společností, ve které žijeme, právě láska, která nás má charakterizovat, velmi snadno vychládá. Vlažnost existuje. Proto říká Pán Ježíš: „Kéž bys byl studený nebo horuký.“ Toto nebezpečí hrozí jak církvi, tak i každému z nás osobně. Vy víte, co se stalo církvi apoštolské — té jediné, té první církvi, která znala živého Krista, o které se říkalo: „Pohleďte, jak se ti lidé mají rádi.“ Slova jsou adresována církvi Efezské a zapsána ve Zjevení 2,2.3. Je zde řečeno, že tato církev má mnoho jedinečných vlastností. Ale přece ji schází jedna skutečnost. Čteme: „Vím o tvých skutcích, o tvém úsilí i tvé vytrvalosti; vím, že nemůžeš snést ty, kdo jsou zlí, a vyzkoušel jsi ty, kteří se vydávají za apoštoly, ale nejsou, a shledal jsi, že jsou lháři. Máš vytrvalost a trpěl jsi pro mé jméno a nepodlehls únavě.“ Nejsme přímo pyšní na to, že mohl Pán říci o prvotní církvi něco tak krásného? To je jedinečné vysvědčení. Co lepšího by se dalo ještě říci? Ale přesto ve verši 4. čteme: „Ale to mám proti

tobě, že už nemáš takovou lásku jako na počátku.“ Pohleďte, ať jako církev máme sebelepší kvality, nemáme-li lásku, pak je všechno zbytečné a neúčinné. Nemáme-li lásku, pak nejsme před tváří Boží ničím.

Jak jsme už řekli, lásku není tak snadné získat, ale snadno ji můžeme ztratit. Často jsme si to mohli ověřit. Naše bratrské vztahy se velmi snadno stanou formálními. Jestliže se den ode dne nesnažíme udržovat lásku, tak jako se musí stále udržovat oheň, pak se láska zmenšuje, až uhasne, vychladne. Pán Bůh není s námi spokojen, když vidí, že se naše láska zmenšuje.

Máme ještě tu první lásku k Božím věcem? Tuto otázku si musíme pokládat často. Co znamená vlastně slovo „láska“? Ve světě se přece o lásce hovoří velmi mnoho. Existují termíny, které často používáme, ale které dokážeme jen velmi těžko určit, definovat. Láska je právě jedno z těch slov, které se tak těžko definují. Jaká představa se vám vybaví, když se řekne: Pán Bůh je láska? Jaká je představa ve vaší mysli, když řeknete: mám tě rád — miluji tě? Když mluvíme o nějaké hmotné věci, umíme si představit, jak vypadá. Termíny odpovídají určitému obrazu. Ale jsou jiná slova, která není možno vyjádřit takovým obrazem. Také je chceme definovat. K nim patří láska. V dnešním světě je úplný zmatek, pokud jde o správné hodnocení termínu „láska“. Tohoto výrazu používají častokrát i ti nejnešlechetnější lidé. Láskou označují ty nejvznešenější věci, ale i ty nejnižší pudy člověka. V dnešní době vidíme deformaci lásky v lidských vztazích, jak v oblasti sexuální, tak i v oblasti náboženské. Sestra Whiteová píše, že v poslední době bu-

dou mít lidé slovo „lásky“ stále v ústech. Říká, že na slovo „lásky“ se bude klást velký důraz, ale že je to taková láska, která záleží ve zženštilé přecitlivělosti. Hovoří v tomto případě o deformaci lásky v oblasti náboženské. Dnes vidíme i u mládeže v našich zemích velký zájem o náboženské věci a o lásku ve smyslu náboženském, tedy o lásku Boží. Ale je to skutečně Boží láska, jak ji oni chápou? U mladých lidí dnešní doby je náboženská zkušenost, jak praví sestra Whiteová silně poznamenána tímto sentimentalismem. Zvláště v USA můžeme pozorovat mezi mládeží velkou deformaci lásky. U nás vidáme mnoho mladých lidí, kteří na svých šatech mají napsáno slovo „love“ (lásky). Jiní si zase myslí, že stačí, aby si vzadu na své auto nalepili heslo: „Miluji Ježíše“. To všechno jsou projevy té sentimentální lásky, jež nemá vůbec co činit s láskou, kterou nám představuje Boží slovo.

Řečtina, ve které byl psán Nový zákon, má tři termíny pro lásku. V našich moderních jazycích existuje pro slovo „lásky“ pouze jeden termín. Avšak v řečtině máme zvláštní termín pro lásku sexuální, tělesnou, smyslnou, která se jmenuje „eros“. Nový zákon však nikdy nepoužívá tohoto termínu. Pak je zde druhý termín, kterého se v našich moderních jazycích používá častěji. Pochází z termínu „filia“. Setkáváme se s ním ve složených slovech. Říkáme třeba čechofil, to je ten, kdo miluje český národ. Termín „filia“ — láska — znamená tedy laskavý vztah k příslušníku nějakého národa nebo k lidem vůbec. Je to láska mezi přáteli. Slovo filadelfia znamená „lásky bratrská“, „milování bratrstva“. Filadelfia byla také církev bratrské lásky. Je to láska oddaná, láska pravého citu, spouje nás s druhými. Apoštol Petr ve své 2. epistoletě nám podává jakýsi žebřík ctností. Píše: „Ku pobožnosti připojte milování bratrstva, a k milování bratrstva lásku“ — lásku Boží. V řečtině termín láska Boží zní „agape“. Je to láska, která nezáleží jenom v citech. Boha nemůžeme milovat přesně tak, jak milujeme svého bližního. Jsou tu jiné prvky, které přicházejí v úvahu. Je to láska založená na úctě, respektu, na bázi Boží. Agape je všechno to, v čem záleží zbožnost. Je to ta láska, která je definována v 1 Kor 13. kapitole. Je to láska Boží, která je srovnávána s láskou bratrskou, a tato láska se musí stát pro věřícího člověka zásadou — principem. Agape se projevuje právě respektováním zásad. Jsou to zásady činnosti, zásady života, protože láska je život. Taková láska je silnější než smrt. 1 Kor 13 bychom měli číst každý den, protože právě křesťanství, naše náboženství, je tvořeno láskou. Tuto lásku je třeba žít.

Všimněme si, že apoštol Pavel, když popisuje lásku, nepoužívá podstatná jména. Neříká — láska je to a ono. Nepoužívá ani přídavná jména, aby definoval kvalitu lásky, ale používá slovesa, aby vyjádřil činnost. Dělá to tak

proto, že láska není úplná, pokud se nějakým způsobem neprojevuje. Musí se projevovat v činnosti, v akci, ve skutcích. „Láska je trpělivá, laskavá, nezávidí, láska se nevychloubá a není domýšlivá. Láska nejedná nečestně, nehledá svůj prospěch, nedá se vydráždit, nepočítá křivdy. Nemá radost ze špatnosti, ale vždycky se raduje z pravdy. Ať se děje cokoli, láska vydrží, láska věří, láska má naději, láska vytrvá“ (v. 4-7). Pán se nespokojuje se slovy. Pán Bůh se lidem nezjevil tak že by prostě prohlásil: „Já jsem láska.“ On svou lásku projevil. „Nebo tak Bůh miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.“ Bůh tedy dal. Jinde čteme: „Hleďte, jak velikou lásku nám Otec daroval: byli jsme nazváni dětmi Božími, a jsme jimi“ (1 Jan 3,1). Víte, že celý život Ježíše Krista je vlastně projevem lásky? Když při poslední večeři objal Jidáš, který jej zradil a řekl mu „příteli“, pak to byl také projev lásky. Když jej přiblížil na kříž a on se modlil k Otci: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí,“ není to nejvyšší projev lásky? Celý život Ježíše Krista je projevem božské lásky.

Nyní si položíme otázku: Jak dokážeme žít tou láskou, která záleží v principu, v zásadě? Mohli bychom přinést celou řadu biblických citátů. Apoštol Jan v 1 Janově 5,2,3 píše: „Podle toho poznáváme, že milujeme Boží věci, když milujeme Boha a jeho přikázání zachováváme. V tom je totiž láska k Bohu, že zachováváme jeho přikázání.“ Láska Boží záleží v zachovávání Božích přikázání. Vidíte tedy, že to je láska postavená na zásadě. Nemůžeme žít láskou Boží, jestliže se nepodřídíme zásadám lásky. Apoštol Pavel říká, že láska není proti zákonu. Řím 13,10: „Láska neudělá bližnímu nic zlého. Je tedy láska naplněním zákona.“ Také v 2 Jan 6 čteme: „A to je láska: žít podle Božích přikázání.“ Jinak řečeno: láska záleží v tom, že žijeme podle Božích přikázání. Pán Ježíš nám říká přesně totéž. Jan 15,10: „Zachovávejte-li má přikázání, zůstanete v mé lásce, jako já zachovávám přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce.“ Zdalipak to není předivné poselství? Není obsaženo v poselství, které nese adventní lid dnešního světa? Není to právě znamení všech, kteří očekávají druhý příchod Pána Ježíše Krista, těch pravých křesťanů? Zjevení 14,12: „Zde se ukáže vytrvalost svatých, kteří zachovávají Boží přikázání a věrnost Ježíši.“

Na začátku jsem citoval slova Pána Ježíše: „Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým.“ Pán Ježíš nám pak dal tzv. „nové přikázání“. Do té doby četli lidé v Písmu jenom: „Milovat budeš svého bližního jako sebe samého.“ Poznali jste, že Pán Ježíš říká toto přikázání jinak? Svým učedníkům říká: „Nové přikázání vám dávám, abyste se navzájem milovali; jako já jsem mi-

loval vás, i vy se milujte navzájem.“ Milujte jedni druhé, ne tak, jako milujete sebe, ale jako jsem já miloval vás. Vidíte to nové v Ježíšově přikazu? Pán říká: „Jako já jsem miloval vás.“ Tady už nejde o lidskou lásku, ale o lásku Boží.

Pán Bůh si přeje, abychom byli dokonalí, jako on je dokonalý. Mat 5,43: „Slyšeli jste, že bylo řečeno: Milovati budeš bližního svého a nenávidět nepřitele svého. Já však vám pravím: Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují, abyste byli syny nebeského Otce.“ V kázání na hoře Pán Ježíš dodává ještě následující: „Jestliže tedy budete milovat ty, kdo vás milují, jaká vás odměna čeká? Což i celníci nečiní totéž? A jestliže zdravíte jenom své bratry, co činíte zvláštního? Což i pohané nečiní totéž? Buďte tedy dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec.“ V evangeliu Lukáše je ještě řečeno: „Buďte milosrdní, jako i Otec váš v nebesích milosrdný je.“ To je ta Boží láska, kterou máme vlastnit. To je láska, kterou měla prvotní církve. Ale ona svou první lásku ztratila.

Byl bych rád, kdybychom přemýšleli o tom, jak vypadá naše láska vůči Bohu a vůči našemu bližnímu. Zdalipak ta naše láska k Bohu je vskutku božská? Milujete jedni druhé tak, jako Kristus miloval vás? Máte stále ještě tu lásku, kterou jste měli tenkrát, když jste přijali poselství evangelia? Můžete říci jako Pavel, že je to láska Kristova, která vás má ve své moci a která vás pudí k jednání? Zdalipak láska Boží je pohnutkou, tím prvním motivem ve vašem životě? Zdalipak máte i lásku k Boží pravdě? Zdalipak máte i lásku k blízkému příchodu Kristovu, jak je psáno v 2 Tim 4,8: „...kdo s láskou vyhlíží jeho příchod?“ Neměli bychom snad prožít nové obrácení v tomto směru? Neztratili jsme snad tu první lásku? Jestliže jsme ji ztratili, co máme dělat, abychom ji opět získali?

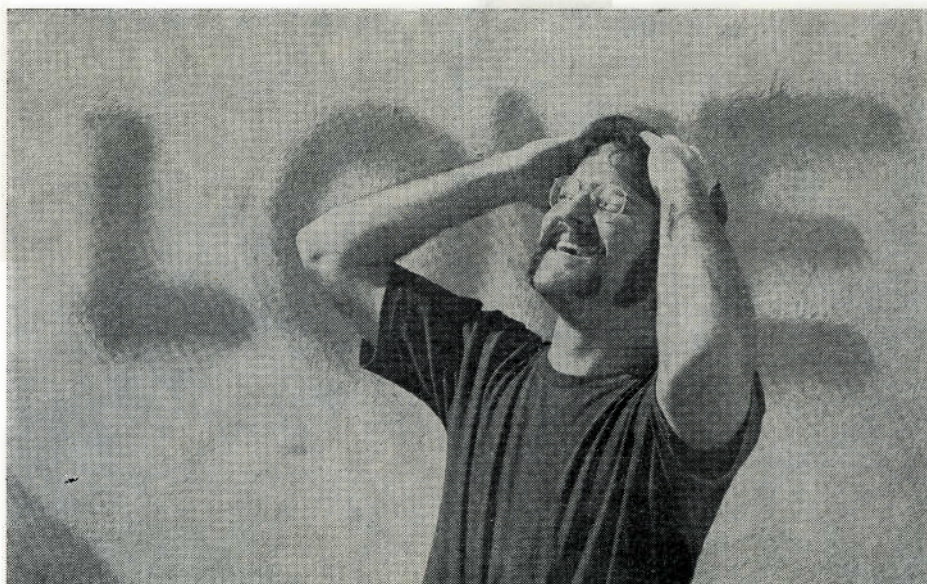
Bratři a sestry, jestli zjišťujete, že máte ještě nedostatek v této věci, hle, chci vám něco říci o léku. Je to lék, který nám dává Pán Ježíš. Ve svém dopise apoštolské církvi ve Zjevení 2,5 říká: „Rozpomeň se, odkud jsi klesl, navrať se a jednej jako dřív.“ Kraličtí překládají: „Čiň pokání a první skutky.“ Pán nás tu vybízí, abychom si něco uvědomili, na něco se rozpomenuli. Přál bych si, aby toto moje poselství přispělo k tomu, abychom si něco uvědomili. Ukázal jsem vám, co Bůh rozumí slovem „lásky“. A nyní jdeme sami do sebe, abychom věděli, kde se nacházíme. Čiňme pokání. Řecké slovo pokání „metanoia“ znamená „obrátit se“, „změnit směr“, také „změnit způsob myšlení“.

Znáte příběh o marnotratném synu. Když marnotratný syn odešel od svého otce, začal si uvědomovat svou situaci. „Šel do sebe.“ Srovnával situaci, ve které se nacházel, se situací, jaká byla u jeho dobrého otce. Změnil způsob myšlení. To máme učinit i my. Musíme

stále korigovat směr cesty, vždy znovu jako podle kompasu obracet se ke správnému směru, abychom mohli prožívat Boží lásku. A pak se také uskuteční to, co je řečeno jako třetí věc: „Čiň své první skutky.“ Pohledte, když je život naplněn láskou, pak se ta láska musí projevit. Není možné být zamilován, aniž by to člověk projevil. Není možné milovat pravdu, a nehovořit o tom. Není možné milovat příchod Pána Ježíše, aniž by se v našem životě něco změnilo.

Jsmo naplněni touto Boží láskou? Když ano, pak to musíme projevit svými skutky, skutky lásky jednoho vůči druhému, k lidem, kteří žijí kolem nás. Má-li se evangelium šířit, pak je nutné, abychom se navrátili k první lásce apoštolské církve.

Závěrem bych vám chtěl připomenout některé výroky apoštola Pavla, kde nás povzbuzuje a vybízí k tomu nejdůležitějšímu. Když končí 13. kapitolu ke Korintským, pak hned na to říká: „Držte se lásky.“ K Efezským 3,18 říká: „Abyste byli v lásce zakořenění a zakotvení.“ Filipenským 1,9 připomíná: „A za to se modlím, aby se vaše láska ještě více a více rozhojňovala v rozpoznání a ve všem porozumění.“ Pán Ježíš praví: „Přebývej v mé lásce.“ Písmo v 1 Tes 4,10 píše:



„Prosíme vás, bratři, abyste v tom byli stále horlivější.“ Láska nemá meze. Pro lásku Kristovu neexistuje žádné ohraničení. Výška, šířka a hloubka Boží lásky je bez hranic. „Kdybych neměl lásky, nebyl bych ničím.“ Nemám-li lásky, pak to nestojí za nic a k ničemu to není užitečné.

Nakonec chci číst slova apoštola

Pavla, a to je také moje modlitba za vás. Filipenským 1,9-11: „A za to se modlím, aby se vaše láska ještě víc a více rozhojňovala v rozpoznání a ve všem porozumění. Tak si budete moci ověřit, na čem záleží, abyste byli ryzí a bezúhonní pro den Kristův, plní ovoce spravedlnosti, které roste z moci Ježíše Krista, k slávě a chvále Boží.“

RŮST V KRISTU

Změnu srdce, již se stáváme dítkami Božími, nazývá bible znovuzrozením. Vedle toho přirovnává bible tuto změnu ke klíčení dobrého semene, zasetého hospodářem. Podobně jsou ti, kdož byli právě obráćeni ke Kristu, „jako novorozené děti“ (1 Petr 2,2), jež porostou (viz Ef 4,15) v dospělé muže a ženy v Kristu Ježíši. Jako dobré semeno zaseté na poli porostou a mají přinášet plody. Izaiáš praví, že „nazváni budou stromové spravedlnosti, štípení Hospodinovo, aby oslavován byl“ (Iz 61,3). Obrazů z přírody bylo použito proto, abychom mohli snáze pochopit tajemné pravdy duchovního života.

Jak je tomu s životem, tak je tomu i s růstem. Jen Bůh vytvoří z poupěte květinu a z květu plod. Jeho mocí se semeno vyvíjí, „napřed stéblo, potom klas, pak v klasu plná pšenice“ (Mar 4,28). A prorok Ozeáš praví o Izraeli, že „rozkvete jako lilie“. „Oživnou jako obilí, rozkvetou jako réva“ (Oz 14,5.7). A Ježíš nás vyzývá, abychom si všimli lilií, jak rostou (viz Luk 12,27). Rostliny a květiny nerostou

proto, že vynakládají vlastní sílu, úsilí a péči, nýbrž proto, že dostávají od Boha to, co jim k životu poskytuje. Dítě nemůže vlastní silou nebo z vlastního popudu vyrůst ani o píd a právě tak my si nemůžeme vlastním úsilím zajistit duchovní růst. Rostlina a dítě rostou tím, že přijímají ze svého okolí to, co jim pomáhá k životu — vzduch, sluneční svit a potravu. Čím tyto dary přírody jsou pro živočichy a rostliny, tím je Kristus těm, kdož v něho věří. Je jejich „světlem věčným“, „sluncem a pavézou“ (Iz 60,19; Žalm 84,11). Bude „jako rosa Izraelovi“, „jako když sestupuje déšť na posečenou louku“ (Oz 14,5; Žalm 72,6). Je živá voda, „Boží chléb, který sestupuje z nebe a dává život světu“ (Jan 6,33).

V nepřekonatelném daru, jímž byl jeho Syn, obestřel Bůh celý svět ovzduším milosti, které je právě tak skutečné jako pás vzduchu, který obklopuje zeměkouli. Všichni, kdož se rozhodnou dýchat toto životodárné ovzduší, budou žít a růst v dospělé muže a ženy v Kristu Ježíši.

Jako se květinu obrací ke slunci, aby jí jeho zářivé paprsky dopomohly ke kráse a souladnosti, tak se máme my obracet ke Slunci spravedlnosti, aby na nás zářilo světlo nebes a naše povaha se vyvíjela k obrazu Kristovu.

Tomu nás učí Ježíš, když praví: „Zůstaňte ve mně, a já ve vás; jako

výhonek nemůže nésti ovoce sám od sebe, nezůstane-li při kmeni, tak ani vy, nezůstane-li ve mně. ...beze mne nemůžete činit nic“ (Jan 15,4.5). Abyste mohli žít svatým životem, jste právě tak závislí na Kristu, jako je výhonek závislý na kmeni, aby mohl růst a plodit. Jste-li odtrženi od Krista, nemáte života. Nemáte sílu, abyste odolali pokušení nebo rostli v milosti a svatosti. Přebýváte-li v něm, budete moci prospívat. Bude-li váš život vycházet z Krista, neuschnete, ani nezůstanete neplodní. Budete podobni stromu, zasazenému u tekoucích vod.

Mnozí si myslí, že část práce musejí vykonat sami. Spoléhají na Krista, že jim odpustí hříchy, pokoušejí se však žít správně vlastním úsilím. Každý takový pokus musí ztroskotat. Ježíš praví: „Beze mne nemůžete činit nic.“ Náš růst v milosti, naše radost, naše užitečnost — to vše zcela závisí na našem spojení s Kristem. Porosteme v milosti, budeme-li ve styku s ním, každý den, každou hodinu, budeme-li v něm přebývat. Kristus je nejen původcem naší víry, ale i jejím dokonavatelem. Kristus je první a poslední, je vždycky. Má být s námi nejen na začátku a na konci naší cesty, ale při každém našem kroku. David k tomu praví: „Hospodina si před oči stavím stále, a když je mi po pravici, nic mnou neotřese“ (Žalm 16,8).

Ptáš se: „Jak mohu přebývat v Kristu?“ — Stejně, jako když jsi ho přijal poprvé. „Žijte v Kristu Ježíši, když jste ho přijali jako Pána.“ „Spravedlivý z víry bude živ“ (Kol 2,6; Žid 10, 38). Odevzdal jsi se Bohu, abys byl celý jeho, abys mu sloužil a byl ho poslušen, a přijal jsi Krista za svého Spasitele. Nemohl jsi se sám smířit za své hříchy, ani si přetvořit srdce. Když jsi se však odevzdal Bohu, uvěřil jsi, že toto vše pro tebe učiní Bůh kvůli Kristu. Vírou jsi se stal Kristovým vlastnictvím a vírou v něm porosteš — tím, že budeš dávat a že budeš přijímat. Musíš dát vše — své srdce, svou vůli, svou službu, musíš se dát Bohu celý, chceš-li být poslušen všech jeho přikázání; a musíš také všechno přijmout — Krista jako plnost pozhnání, aby přebýval v tvém srdci, byl tvou silou, tvou spravedlností, tvým věčným pomocníkem — aby ti dal sílu být poslušen.

Zasvěcuj se Bohu ráno, to nechť je tvá první práce. Modli se: „Přijmi mě, ó Pane, celého jako své vlastnictví. Kladu všechny své plány k tvým nohám. Použij mne dnes ve své službě. Zůstaň ve mně a dej, abych celé své dílo dokončil v tobě.“ Tak se modli každodenně. Každé ráno se zasvěť Bohu pro nadcházející den. Předlož mu všechny své plány, aby svou prozřetelností určil, které se mají uskutečnit a které nikoli. Tak vkládej každý den svůj život do rukou Božích a tvůj život se bude stále více a více utvářet podle života Kristova.

Život v Kristu je život vyrovnaný a poklidný. Není v něm citového vytržení, nýbrž trvalá pokojná důvěra. Naději nevkládáš v sebe, nýbrž v Krista. Tvá slabost se spojuje s jeho silou, tvá nevědomost s jeho moudrostí, tvá křehkost s jeho vytrvalostí a silou. Nesmíš se proto dívat na sebe, nesmíš myslet na sebe, nýbrž se musíš dívat na Krista. Přemýšlej o jeho lásce, o kráse a dokonalosti jeho povahy. Kristus, jak žije v sebezapření, Kristus ve své pokoře, Kristus ve své čistotě a svatosti, Kristus ve své nevýslovné lásce — to jsou náměty pro rozjímání. Jen tehdy, miluješ-li Krista, máš-li ho za příklad, spoléháš-li plně na něho, jen tehdy se měníš v jeho obraz.

Ježíš praví: „Přebývej ve mně.“ Tato slova vytvářejí představu pokoje, pevnosti, důvěry. Zve nás: „Pojďte ke mně... a já vám dám odpočinek“ (Mat 11,28.29). Slova žalmistova vyjadřují tutéž myšlenku: „Ztiš se před Hospodinem a čekej na něj.“ A Izaiáš nám dává ujištění: „V utišení se a v doufání bude síla vaše“ (Žalm 37,7; Iz 30, 15). Tento klid však nespočívá v nečinnosti, neboť ve Spasitelově pozvání je zaslíbení pokoje spojeno s výzvou k práci: „Vezměte na sebe mé jho... a naleznete odpočinek“ (Mat 11,29). Srdce, které plně odpočívá v Kristu, pracuje pro Krista nejoprávněněji a nejhorlivěji.



Svědectví bible začíná zprávou o tom, jak Bůh stvořil nebe a zemi. Písmo učí, že jedině Bůh má život sám v sobě, že jedině On je věčný a nekonečný — bez počátku a konce. Všechno ostatní má svůj počátek. Žádné lidské oči ovšem neviděly, jak „na počátku“ ze „tmy nad propastí“ povstala Božím slovem země a všechno, co je na ní. Nemáme lidské záznamy a jistá svědectví. Snad jen báje starých národů, které ústním podáním zachovaly jen vzdálenou ozvěnu původní zprávy o vzniku světa. Věříme, že Duch Boží v Písmě zachytil „rodokmen země“ (1 Moj 2,4). Jeho postup připomíná stavbu domu. Jako každý jiný rodokmen nevysvětluje podrobnosti; zastavuje se jen u hlavních bodů a ukazuje postup událostí. Biblický termín „stvořil“ označuje vždy překvapivé a převratně nové činy Boží, které člověk nemůže napodobit. Nejedná se o výrobu, přetváření materiálu, ale o vznik naprosto nových skutečností. Boží stvořitelský čin předchází jakákoli přírodní dění. Bůh nepo-

třeboval ke stvoření žádný výchozí materiál, jako sochař, který z beztvárého kusu kamene tvoří překrásnou sochu. „Vírou chápeme, že svět byl stvořen Božím slovem, takže to, co vidíme, nepovstalo z něčeho, co zde už bylo“ (Žid 11,3). Opravdu pouze vírou jsme s to přijmout a pochopit zprávu, že „slovem Hospodinovým nebesa byla učiněna, dechem jeho úst pak všechno jejich zástup“ (Žalm 33,6). Boží stvořitelská moc není vázána na předběžné podmínky a předchozí existenci hmoty.

Bůh Stvořitel jedná a mluví. Tato slova a činy mají smysl a účel. Dokazují, že Bůh není jen nějaký pojem, bezduchá, abstraktní „prvotní příčina“, odvozená z přírodních jevů, ale inteligentní bytost, která má záměr, plán a cíl. Počátek i cíl světa je v Bohu. První a poslední otázky naší existence přesahují hranici naší země a míří k Bohu Stvořiteli. Věcnou odpověď nenajdeme, jednáme-li jako by Boha nebylo. Otázky po počátku, cíli, smyslu a spáse světa vyžadují odpověď víry. V křesťanském pohledu svět není nicotou, marností, ale dobrým darem Boha. O hledání smyslu života, o otázkách po Stvořiteli hovořil také apoštol Pavel během svého kázání v Athénách, jak je to zaznamenáno v knize Skutky apoštolů v 17. kapitole. Vysvětluje, že Bůh si přál, aby ho lidé hledali, v něm poznali dárce života a pochopili smysl své existence i náplň svého života.

Úžasná složitost, řád a soulad celého vesmíru i jednotlivosti stvoření naznačují, že šlo o vědomý záměr a nikoli o náhodný vznik. Svět jako produkt čiré náhody by byl nepochopitelný a nesmyslný. Množství přírodních zákonitostí, nakolik je známe, přímo podmiňuje existenci života na naší planetě. Stačilo by, aby se některé z nich změnily a život by byl nepředstavitelný. Naš život podmiňuje tolik „samozřejmostí“, na které nemyslíme, ale na kterých přesto životně závisíme.

Milióny faktů v přírodě nás vedou k myšlence na Boha. Za všemi divy a zázraky přírody tušíme Stvořitele. Apoštol Pavel také praví, že pohledem na přírodu můžeme poznat některé z Božích vlastností. „Vždyť to, co lze o Bohu poznat, je jim přístupné, Bůh jim to přece odhalil. Jeho věcnou moc a božství, které jsou neviditelné, lze totiž od stvoření světa vidět, když lidé přemýšlejí o jeho díle tak, že nemají výmluvy“ (Řím 1,19.20).

Vědci nahlédli do úžasných hloubek tajemství života. Ale přesto stále přiznávají, že život znají jen podle příznaků a doposud nepoznali podstatu dění. Život nemá ani váhu ani rozměry, má však úžasnou sílu. Rostoucí kořen dokáže roztrhnout skálu. Život přemohl vodu, zemi, vzduch, ovládá všechny prvky a působí jejich obnovu, vytváří nové tvary. Živým organismům dává schopnosti nejdokonalejších chemických tovarů. Vyrábí chut ovoci, vůni květinám, přeměňuje neživé látky na živé. Zamysleme se nad

nepatrnou průhlednou rosolovitou kapčkou protoplazmy, živou buňkou, která čerpá energii ze slunce. Tato nepatrná kapička života má schopnost vytvářet nové buňky, předávat život, tvořit tělo rostliny. Věříme, že něco takového nemohla vytvořit sama příroda. To mohl učinit jedině Bůh Stvořitel. Přes mnohé důkazy stále ještě platí: vše živé pochází ze živého. Živá buňka pochází ze živé buňky.

Věda odhaluje nesmírné složitosti živých organismů. Čím složitější systém, tím je nepravděpodobnější jeho samovolný vznik i existence. Vědci objevují stále nové a nové poznatky, nacházejí další stopy minulosti, což je nutí vždy znovu přehodnocovat dřívější závěry. Proč je tomu tak, proč všechno, i člověk, nevypadá úplně jinak? Jeden ze známých ateistů našeho století, Bertrand Russell se například ptá: „Proč by měla evoluce končit zrovna člověkem? Je evoluce skutečně v přírodě, nebo pouze v našich představách?“ Podle jeho názoru by na vrcholu evoluční pyramidy mohla být například moucha nebo nějaký brouk, ne člověk. Moucha vydrží mnohem více a rychleji se rozmnožuje. Zůstává příliš mnoho otazníků.

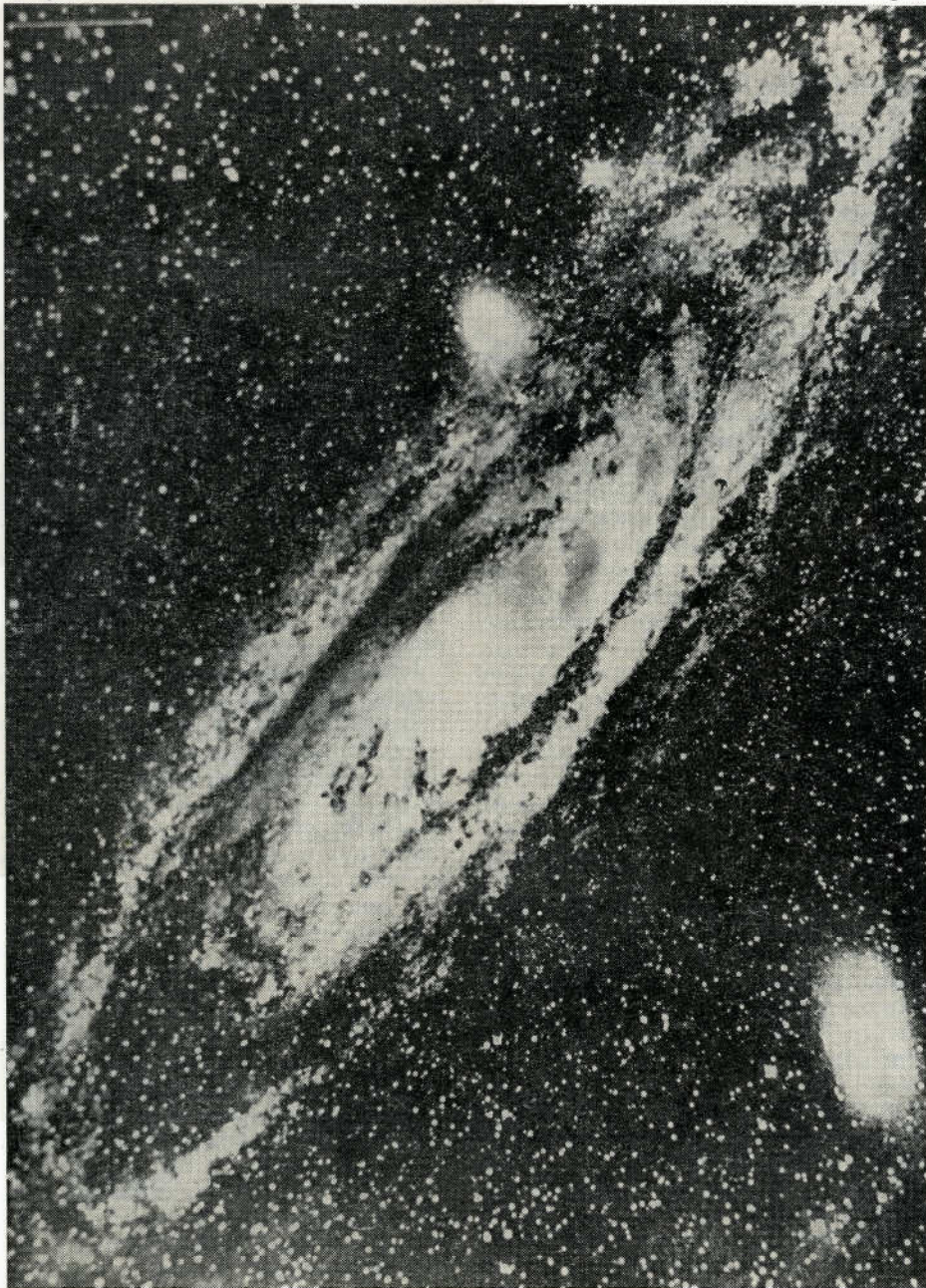
Kolik poučení, ale také námětů k přemýšlení skýtají podivuhodné schopnosti zvířat a ptáků, jejich instinktivní jednání. V rozpacích stojíme před navigačními schopnostmi tažných ptáků, ryb, ale také včel. Kolik by se dalo říci o rovnováze v přírodě? O jedinečných obranných reakcích a vzájemných závislostí jednotlivých složek živé přírody?

Uvažujme o lidském mozku. Je to zřejmě nejsložitější útvar, jaký ve vesmíru vůbec známe. Celá naše věda se všemi možnostmi není s to něco takového vytvořit. Přemýšlejme o ochranném systému našeho těla, o všech těch úžasných zázracích, které neustále probíhají v nás samotných.

Víra v Boha Stvořitele není ještě projevem nedostatečného poznání přírody a jejích zákonů. I mezi velkými vědci byli a jsou opravdu hluboce věřící lidé. Plně, celým životem se přiznat k Bohu, to vyžaduje, a jsem přesvědčen, že vždycky vyžadovalo, určitou dávku odvahy, ale hlavně pokoru a ochotu uznat svrchovanost Boží. Stvoření je pro nás tajemstvím. Pochopit ho, to by znamenalo pochopit Tvůrce a mít možnost napodobit dílo stvoření. Věříme, že Bůh stvořil všechno dokonalé. Nemůžeme však jej ani jeho dílo posuzovat naší lidskou zkušeností.

Astronomové hovoří nejen o počátku, ale také o zániku vesmíru. My věřící nevidíme příznak tepelné, gravitační nebo entropické smrti vesmíru, ale máme naději synů a dcer Božích. Přírodověda nemůže ani dokázat ani vyvrátit víru, která je odpovědí na Boží zjevení. Ovšem, mnohé vědecké poznatky dokládají pravdivost a hodnotu biblických zpráv.

Písmo nikde nenaznačuje, že by-



chom měli víru v Boha Stvořitele projevovat nějakým mimořádným způsobem. Tato víra je však zakotvena v desateru Božích přikázání, v mravním závazku člověka. Čtvrté přikázání zní: „Pamatuj na sobotu, že ti má být svatá. Šest dní budeš pracovat a dělat všechnu svou práci, ale sedmý den je dnem odpočinku Hospodina, tvého Boha. Nebudeš dělati žádnou práci ani ty, ani tvůj syn a tvá dcera, ani tvůj služebník a tvá služebnice, ani tvé dobytče, ani tvůj host, který žije u tebe. V šesti dnech totiž učinil Hospodin nebe i zemi, moře a všechno, což je v nich, a sedmého dne odpočinul. Proto požehnal Hospodin sobotu“ (2 Moj 20,8-11).

Sedmý den týdne, biblická sobota, měla po celé generace připomínat stvoření, být symbolem víry v Boha Stvořitele. Vnějšíkem se tento den nijak neliší od šesti ostatních. Rozdíl je v oblasti ducha. Lidé se snažili již mnohokrát tento den odstranit. Pro člověka je nejvýhodnější sedmidenní cyklus. Ze zkušeností známe blahodárné výsledky zachovávání soboty. I dnes platí slova Ježíše Krista: „Sobota byla uči-

něna pro člověka, a ne člověk pro sobotu“ (Mar 2,27).

Kristus o sobě praví, že je Pánem soboty (Mar 2,21). To znamená, že sobota je pravým dnem Páně, a že Kristus je Pánem stvoření. Sobota je jedinečným symbolem víry a památkou jak stvoření, tak i vykoupení v Kristu. Pán Ježíš sobotu zachovával (Luk 4, 16). Měl-li s farizeji a zákoníky spory o sobotu, pak se jednalo pouze o správný způsob svěcení. Kristus nerušil Boží den odpočinku, ale lidské ustanovení, co se v sobotu smí a co ne. Sobotu respektovali také první křesťané (Skut 18,4). Otázka neděle se stala problémem mnohem později.

Každá sobota připomíná věřícímu člověku Boží stvořitelskou moc. Bohoslužba v tomto dni je projevem víry, úcty a respektu Stvořiteli. Je památkou Božího činu na počátku. Jejím zachováváním projevujeme víru a lásku Tvůrci. Je to den, který Bůh vyhradil pro nás a který my lidé máme věnovat svému Pánu. Je mostem mezi časností a věčností. Podle proroctví Písma bude i pak časem radostného společenství s Pánem. R. B.

Život proměněný Kristovou láskou

Lukáš vypravuje (kap. 19,1-10) o muži, který byl malé postavy, ale chtěl vidět Ježíše. Tento příběh mě pokaždé znovu zaujme. Přenáší nás do doby, kdy zaslíbená země už nebyla svobodná. Podrobili si ji Římané a nemilosrdně vysávali vysokými celními a daňovými požadavky. Být pravým synem Abrahamovým znamenalo nenávidět cizí vykořisťovatele a toužebně očekávat den, kdy z vlastních řad povstane náboženský a politický vůdce, aby ujařmený lid vysvobodil.

Tehdy byli ovšem lidé, kteří s novou vrchností sympatizovali a ochotně se dali do jejich služeb. Ostatní spoluobčané jimi opovrhovali. Komu však šlo především o nabytí peněz, ten se nerozpakoval vstoupit do služby římských správních úřadů, i když toto povolání bylo nezřídkem namířeno proti vlastním krajanům.

Zacheus byl takovým spolupracovníkem nepřítelů. V Jerichu byla nejen obyčejná celnice, nýbrž hlavní celní úřad. Ten, kdo tam v celní správě zaujímal nejvyšší místo, požíval nejen důvěru Římanů, nýbrž mohl postranními machinacemi nabýt značného jmění. Zdá se, že Zacheus toto pochybné umění znamenitě ovládal. Být výběřcem státních daní bylo pro Žida ponižující. Zneuctvovalo ho to v očích ostatních. Přímo svádělo k nepoctivosti a vyděračství. O tom něco věděl i Jan Křtitel. Když na jeho kázání přišli celníci, aby se dali pokřtít, a ptali se: „Mistře, co máme dělat?“ odpovídal jim: „Nevymáhejte víc, než máte nařízeno“ (Luk 3,12.13). V Novém zákoně jsou celní téměř vždy spojováni s hříšníky. Je zajímavé, že mezi příznivci Jana i Ježíše byli také nenávidění celníci, ačkoli to byli lidé vyloučení ze společenství Izraele.

Zacheus byl bohatý. A jistě to bohatství nenabyl vlastní prací, poctivým způsobem. Jeho dům byl bezpochyby přepychově zařízený. Šťastný však tento majitel zřejmě nebyl. Smíme se domnívat, že žil osamoceně; nikdo z jeho vlastního lidu, kdo měl v sobě trochu cti, se nechtěl s takovým člověkem stýkat.

Jednoho dne se Jerichem rozléla zpráva: prorok z Nazareta projde městem. Ježíš svým veřejným vystupováním, svými slovy i činy ukázal zvláštní moc. Pověst o něm se rozšířila po všech krajinách. Také Zacheus se o něm dověděl a zatoužil uvidět Ježíše, kdo to je. Vypravovalo se o zázračném učiteli, že uzdravuje nemocné, dokonce prý vzkřísil mrtvé. Na druhé straně se však zbožní urážejí nad jeho smělostí, nad jeho sebevědomým kázáním: „Slyšeli jste, že bylo řečeno: Milovati budeš svého bližního a nenávidět svého

nepřítele. Ale já vám pravím: Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují“ (Mat 5,43.44). Možná, že Zacheus také zaslechl, že tento Ježíš povolal k sobě jednoho člověka jménem Matouš přímo z celnice a udělal ho svým učedníkem. Tento Ježíš se neštítel zasednout za stůl s lidmi, s nimiž by jinak nikdo nejedl. Svatý Boží, který se chová laskavě k poníženým a opovrženým, to bylo pro tehdejší zbožné lidi neslýchané jednání. Takového člověka uvidět, to stojí za to.

Ježíš byl tehdy „událostí“ také pro Jericho. Něco takového se nevyskytovalo každý den. I Zacheus vyběhl ze svého domu, připojil se ke zvědavým, chtěl vidět. Ale ať se namáhal sebevíc, nic naplat. Lidé mu bránili pohledět na Ježíše, protože byl malé postavy. Nikdo mu nechtěl udělat místo. Kdo by také pomáhal zrůdci národa. Malí lidé jsou snadno přehlíženi, nezřídkem trpí komplexem méněcennosti.

Kdo se chce dostat k Ježíši, narazí na překážky. Není jich málo. Mluví se o nich v evangeliích, známe je ze života. „Koupil jsem pole a musím se jít na ně podívat, ... omluv mne.“ „Koupil jsem ...“ (Luk 14,18-20). „Jak ne snadno vcházejí do království Božího lidé, kteří mají peníze!“ Pro někoho je překážkou bohatství, pro jiného chudoba nebo společenské postavení. Pro někoho jiného ohledy na lidi, na domácnost, na veřejné mínění. Zacheovi bránil jeho malá postava, ale nevzdává se. Zmobilizuje svou vůli. Chceš-li ke Kristu, nesmíš se zástupem. Rychle předběhl zástup a vylezl na moruš. Skoro bychom mu chtěli říci: Zachee, nezesměšňuj se! Na strom šplhají fotbaloví fanoušci, když už nedostanou vstupenku. Ale pro tebe, finančníka, jsou jiné možnosti. Ty máš konexe. Ty si můžeš sjednat soukromou návštěvu.

Ale Zacheus se nedá podobnými úvahami odradit. Chce být jen divákem a netuší, že tento den přivodí požehnanou změnu v jeho životě. Chce vidět Ježíše, tady a dnes! A jaké štěstí pro něho, že jde neúnavně za svým cílem. Využívá příležitosti. Zná cenu okamžiku. Nezáleží mu na tom, že je nápadný. Nezáleží mu na tom, co si jiní o něm myslí, že je snad v něčích očích směšný.

Když člověk jednou zaujme stávkou, čili když vyšplhá na strom, pak už je to snazší. Pak lidé vědí, kde stojíme, i když s námi nesouhlasí.

Zacheus sedí na své moruši a podle silného volání davu poznává, že očekávaný už není daleko. Snad i zde, podobně jako za několik dní poté, při vjezdu do Jeruzaléma, mu vzdávali úctu slavnostním: „Hosanna, synu Da-



vidovu! Požehnaný, který přichází ve jménu Páně!“ (Mat 21,9).

Dnes se na Zachea díváme my. Objevujeme, že nám není tak docela cizí a vzdálený. Není vlastně ani tak důležité, jak my ho vidíme, protože se možná díváme přes brýle předsudků, jednostrannosti. Důležité je, že ho Ježíš vidí a zná.

„A když Ježíš přišel k tomu místu, pohlédl vzhůru“ (Luk 19,5). Na základě svého jedinečného spojení s Bohem Ježíš cítí, když na něj hledí člověk plný očekávání. Zpozoroval, když se jedna žena uprostřed největší tlačenice dotkla lemu jeho roucha.

S laskavou pozorností mu Ježíš dal najevo, že ho zná, protože ho oslovil jménem: „Zachee, pojď rychle dolů, neboť dnes musím zůstat ve tvém domě.“ Ježíš ví, že ne jeden člověk se stal

ničemou, protože se dostal na šikmou plochu. Snad to trapně doléhá na celé přibuzenstvo. Ví, kdo je mravně narušený, i když se fakta nikdy nedostanou na světlo veřejnosti a je to tak lepší. Ví o zkažených a narušených manželstvích. Ví i to, že někdo už nebere zásady víry tak vážně, jak by měl. Ježíš vidí propasti v myšlenkách, ale vidí také srdce, skličenosť, kterou často není vidět ve tváři. Slyší toho, který se v nitru modlí. Ale to není modlitba, jakou slycháváme na veřejnosti. Ano, i to slyší Ježíš. Proto, Zachee, pojd rychle dolů! Neváhej! Využij dnešek, který ti nabízí Ježíš! Ježíš snad mohl říci: „Zachee, dej si pozor, jen hezky pomalu, ať si nezlomíš nohu. Mám čas, mohu počkat.“ Nic takového. „Rychle!“ Jde-li o naši záchranu, pak má Ježíš vždy naspěch. „Jestliže dnes uslyšíte jeho hlas, nezavrhujte svá srdce...“ Žid 3,7. Teď je chvíle pro Zachea, není času nazbyt. „Dnes musím zůstat ve tvém domě.“ Zacheus chtěl Ježíše jen vidět, z dálky, jen z koruny stromu, ale ten rabbi z Nazareta ho zná a chce se s ním sekat.

Všimněme si slova „musím“ v Ježíšově oslovení. Toto „musím“ se táhne celým Kristovým životem. Je to výraz svatě nezbytnosti. Ukazuje, jak si byl Ježíš vědom svého úkolu.

Poprvé se s tímto svatým „musím“ setkáváme u dvanáctiletého Ježíše v chrámě v Jeruzalémě, když odpovídá svým rodičům, kteří ho s bolestí hledali: „Jak to, že jste mne hledali? Což jste nevěděli, že musím být tam, kde jde o věc mého Otce?“ (Luk 2,49). Pak zaznívá opět v předpovědích utrpení, jak je zaznamenal Matouš v 16. kapitole. „Od té doby začal Ježíš ukazovat svým učedníkům, že musí jít do Jeruzaléma, mnoho trpět od starších, velekněží a zákoníků“ (v. 21). A opět se s tímto slovem setkáváme ve zprávě o událostech velikonoce, když vzkříšený Ježíš rozmlouvá s učedníky na cestě do Emauz: „Což nemusel Mesiáš to vše vytrpět a tak vejít do své slávy?“ (Luk 24,26). Z hlediska tohoto svatého „musím“ jednal také tehdy v Jerichu, když se obrátil k Zacheovi a byl ochoten vstoupit do jeho domu jako host.

Zástup stojí jako strnulý. Ano, zrovna k Zacheovi. Tento Ježíš musí být velmi krátkozraký prorok. K Zacheovi, to tak. Zatímco u nás je tolik výborných lidí, schopných mužů s výtečným vzděláním, s bohatými teologickými vědomostmi, mužů, s nimiž by mohl prohovorit strategii budoucího mesiánského království! Tak asi uvažovali kolemstojící.

Čím to je, že je ochoten překročit práh tohoto nenáviděného celního úředníka? Není divu, že „všichni, jakmile to uviděli, reptali a říkali: Jde na návštěvu k hříšníkovi!“

O Zacheovi čteme: „Rychle slezl a s radostí ho přijal.“ Zevlující davem jde Ježíš se Zacheem. Přijdou do celníkovy domu. Možná, že si majitel v duchu říká, Pane, nejsem hoden, abys vešel pod mou střechu! Nevíme, o čem

se v domě bohatého celníka hovořilo. Biblická vyprávění nemluví o tom, že by tam Ježíš jednal jako mravokárce. Nefekl: „Zachee, tak už to s tebou dál nejde. Budeš-li tak pokračovat, jistě zahyneš!“ Ale něco porozhodného se tam patrně přihodilo. Něco z Ježíšovy povahy a osobnosti Zachea zaujalo. Ježíš mu určitě nic nesliboval. Nenařídil mu úřad či výnosné postavení v budoucí mesiánské říši.

Zacheus je Ježíšovou milostivou náklonností zcela přemožen. V blízkosti Ježíše nemohl zůstat takový, jaký dosud byl. Cítil zcela jasně, že teď musí odpovědět na Ježíšovu milost. „Hle, polovinu svého jmění, Pane, dávám chudým.“ To je sice pěkné a šlechetné, ale jistě mu ještě zbylo hezké jmění. A pak to konečně přišlo: „A jestliže jsem někoho ošidil, nahradím mu to čtyřnásobně.“ Snad stačilo odcizené věci či peníze jednoduše vrátit. Ale Zacheovi teď nejde jen o splnění nějaké povinnosti. Chce ukázat, že je mu špatného jednání opravdu líto. Ježíšova blízkost vede Zachea k činu. Ježíš od něho nežadá nic. Změna, obrát v životě tohoto muže vyplynuly ze setkání s Boží láskou. Jaké to naučení pro nás! Jedině slunce Boží lásky a lásky k bližnímu uzdravuje a obnovuje. Hrozby a nadávky, hanobení a zavrhování ještě nikdy nepohnuly zmatený a zatvrzený život k obrácení. Jen láska proměňuje podezírání, uražená a sobecká srdce.

Ježíš je rád, když vidí div obrácení. Tuto radost projevil slovy: „Dnes přišlo spasení do tohoto domu; vždyť je to také syn Abrahamův. Neboť Syn člověka přišel, aby hledal a spasil, co zahynulo“ (Luk 19,9.10).

SPASENÍ TOMUTO DOMU

Co znamená tento Ježíšův výrok? Ježíš stoloval také s jinými, aniž by se jim dostalo spasení. Nezáleží tedy jen na tom, že se někdo setká s Ježíšem, nýbrž na tom, co z něj takové setkání učiní. Ze Zachea se stal jiný člověk, nový Zacheus, a v tom bylo spasení.

Zacheus byl židovského původu. Ale tím, že se dal za peníze do pochybných služeb římské moci, oddělil se vnitřně i navenek od svého lidu. Jelikož však skoncoval se svou špatnou minulostí a byl ochoten se vzdát nepoctivého bohatství, stal se opět synem Abrahamovým. Abraham byl ochoten na Boží příkaz položit i svého jediného syna na obětní oltář. Proto zůstane vzorem a symbolem živé víry.

Zatímco Zacheus prožívá blažené „dnes“ a předává svůj zkažený život Ježíši, raduje se nejenom Ježíš, ale děje se něco i v nebi. Když se člověk obrátí ke Kristu, působí to v nebi. Tam je radost pro jediného kajícího hříšníka (Luk 15,10).

Snad ještě stojí za zmínku, že Ježíš nekladl spasení do budoucnosti. Spasení, o němž se tu mluví, není budoucí dar, ale skutečnost přítomná. Zacheovi nebylo spasení slíbeno, nýbrž on je prožil, když přišel do styku s Boží milostí.

Nevíme, co se později ze Zachea stalo. Nevíme, zda se stal Ježíšovým následovníkem či dokonce náležel do kruhu učedníků, protože Ježíš měl ještě jiné následovníky mimo dvanácti apoštolů. Nevíme, zdali nebyl zklamán. Jedno je však jisté. Setkání s rabbim z Nazareta bylo pro něho jedinečné. Nikdy nemohl zapomenout na to, že jednou stál v jeho těsné blízkosti. Jednou pocítil moc Ježíšovy osobnosti a jeho ducha. Jednou otevřel své srdce pro Ježíšovo působení. Ježíš jednou zavítal k Zacheovi. Jednou mu Zacheus otevřel dveře a Ježíš k němu přišel. Ježíš vždycky přijde, když mu otevřeme dveře. To se neděje nějak v oblasti citů, nýbrž v oblasti víry.

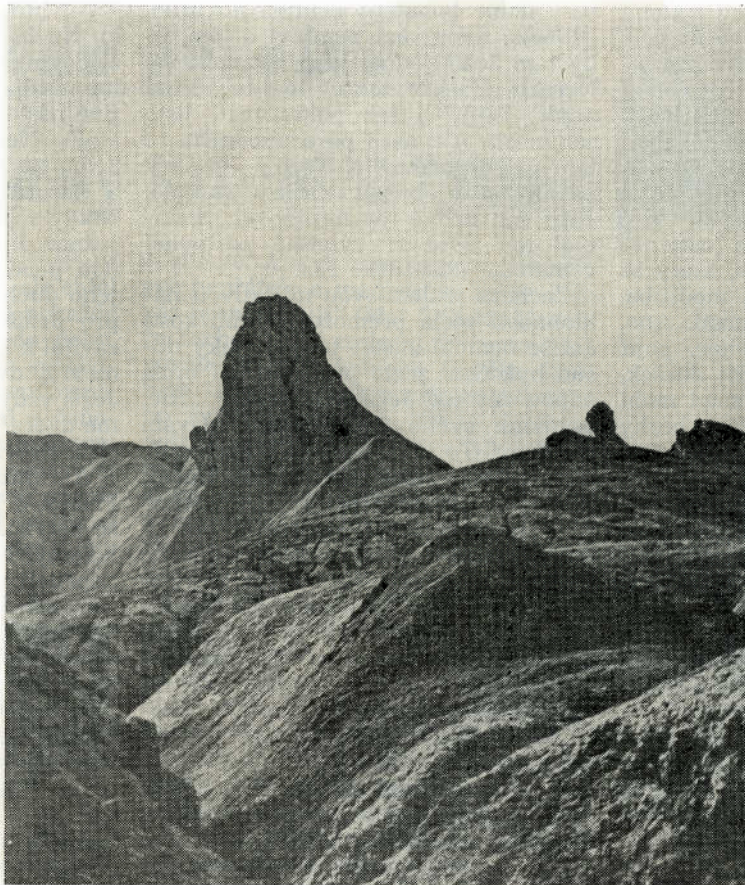
Ale může se stát, že někdo řekne: Příběh o Zacheovi není pro mne, mě se netýká. Já nejsem bohatý a nejsem lakomý. Nikdy jsem svůj lid nezradil nepříteli a neprodal. Nuže, nemusí to vždycky být touha po penězích, která nás odděluje od Boha. Může to být ctižádost nebo nesmiřlivost nebo ješitnost, pýcha, čím se naše srdce zatvrzuje a vzdaluje od Boha. Také z těchto stromů je nutno rychle sestoupit a uposlechnout Ježíše, když chce k nám přijít; všichni přece tolik potřebujeme jeho lásku, jeho trpělivost a dobrotu. Kolikrát jsme se v životě ztratili a potřebujeme toho, který přišel, aby hledal a zachránil to, co je ztraceno. Když neodepřeme přijmout Ježíše, spasitele hříšníků, jako hosta, pak se i našim domovům dostane spasení.

Jindřich Marcolla

DVANÁCT ZÁSAD, KTERÉ USNADŇUJÍ ŽIVOT

1. Umět přiznat svoji neznalost *
2. Umět uznat svoji chybu *
3. Umět skoncovat se starým zvykem *
4. Umět milovat nepřítelé *
5. Umět logicky uvažovat *
6. Být zdrženlivý při posuzování *
7. Zůstat vytrvalý bez zbytečného chvatu *
8. Umět se rozhodovat bez předsudků *
9. Umět rozpoznat, kdy mluvit a kdy mlčet *
10. Hříchy nenávidět, ale hříšníka milovat *
11. Vytvářet společenství, ale neztratit osobnost *
12. Umět sloužit a nečekat na uznání

CESTA MOÁBEM



„Sodomská hora“



„Moábská pole“ — východně

Moáb je hornatá vysočina východně od Mrtvého moře. Je to většinou jen málo zalidněná polopoušť.

Na naší cestě z bývalého opevněného města Petry rozevřel se před námi z vrcholu jedné hory poblíž et-Tařily první pohled na toto malebné, avšak opuštěné území. Et-Tařila je jedním z měst Zajordání, která mají krásnou polohu. Na severozápadě od něj je Mrtvé moře. Toto vnitrozemské jezero, jež Arabové nazývají Bahr Lut, jezero Lotovo, připomíná katastrofu, při níž kdysi byla zničena Sodoma a Gomora. Obě města ležela pravděpodobně na jižním okraji Mrtvého moře.

Na jihovýchodním pobřeží jsme viděli šedý horský hřeben, jenž se dnes nazývá Jebel Usdum, Sodomská hora. Z velké části je tvořen z čisté kamenné soli. Ta tvoří svérázná skaliska, která domorodé obyvatelstvo nazývá „Lotova žena“. Jen těžko jsme se mohli odtrhnout od pohledu na tyto útvary.

CHRÁM NA VRCHOLU HORY

Podobně krásný pohled se nám přesto naskytl u Chirbet et-Tannuru, zřícenin nabatejského chrámu, na vrcholu vysoké hory v blízkosti jižní hranice Moábu. Tento chrám vykopali v roce 1937 Nelson Glueck z Americké školy pro orientální bádání v Jeruzalémě. Objevy, které se mu tam podařily, vrhly další světlo na náboženství a na kulturu pohanských národů žijících v době, kdy se narodil Kristus. Podle jednoho nápisu nalezeného v chrámu byla tato stavba vybudována v roce 7 před Kristem. Snad nahradila starou svatyni, která byla pod širým nebem, takzvanou výsost. Lidé starověku zřizovali kultovní místa a chrámy pravděpodobně na vysokých horách, neboť měli pocit, že jsou tam blíže svým božstvům. Pohled na pusté pahorky a údolí je velkolepý, avšak člověka tam ohromuje velké tajemství smrti; nikde není vidět projev života.

Krátko poté, co jsme opustili toto místo, dostali jsme se na starou silnici mezi Edomem a Moábem, totiž k „potoku Záred“ (5 Moj 2,13). Je to nejnižší ze čtyř hlavních řek Zajordání, jež se vlévají do Jordánu nebo do Mrtvého moře. Kdo má za to, že se jedná pouze o nějaký potůček, zažije velké překvapení. Je to pořádná řeka. Podobně je tomu i v případě Arnonu, o němž se ještě zmíníme. Jako jiné řeky Zajordání, vine se i Záred v roklinách nebo soutěskách 600 až 900 metrů hlubokých. Abychom se přes něj dostali po kamenité cestě na druhou stranu, potřebovali jsme téměř hodinu.

Asi 25 kilometrů severně leží město Kerak, z bible známé jako Kirchareset. Za doby izraelských králů bylo hlavním městem Moábských. Ční na strmé hoře, jež obklopuje údolí, a proto bylo jako tvrz téměř nepřemožitelné. V bibli je v 2 Král 3,25-27 popsáno, jak za doby Elizea obléhali Kirchareset Izraelité, ale bez úspěchu. Podle této zprávy Mésa, král pevnosti, který nechal postavit takzvanou „stelu Mésy“ (Moábský kámen) v Dibonu, obětoval na městské hradbě svého prvorozeného syna. Nato Izraelité přerušili obléhání a vrátili se do své země, aniž by Moábské přemohli.

Ruiny pevnosti, jež se v Keraku dosud zachovaly, pocházejí z doby křižáků, kteří město vystavěli kolem roku 1140 tak, že se stalo jednou z nejpevnějších tvrzí ve Svaté zemi. V roce 1188 vzdorovalo dlouhému obléhání, jež vedl sultán Saladin. Nakonec se však opět dostalo do rukou Arabů. Kerak stále ještě obklopují mohutné hradby s četnými věžemi.

Když jsme pokračovali v jízdě po „královské cestě“ (srov. 4 Moj 20,17; 21,22), zjistili jsme, že říkce osídlené moábské území je chudé na pastviny. Nejsou tam ani lesy ani větší pole nebo zahrady. Avšak přesto, jako za dob starověkých obyvatel Moábu, lze tam vidět i dnes velká stáda (2 Král 3,4).

V ARNONSKÝCH ROKLÍCH

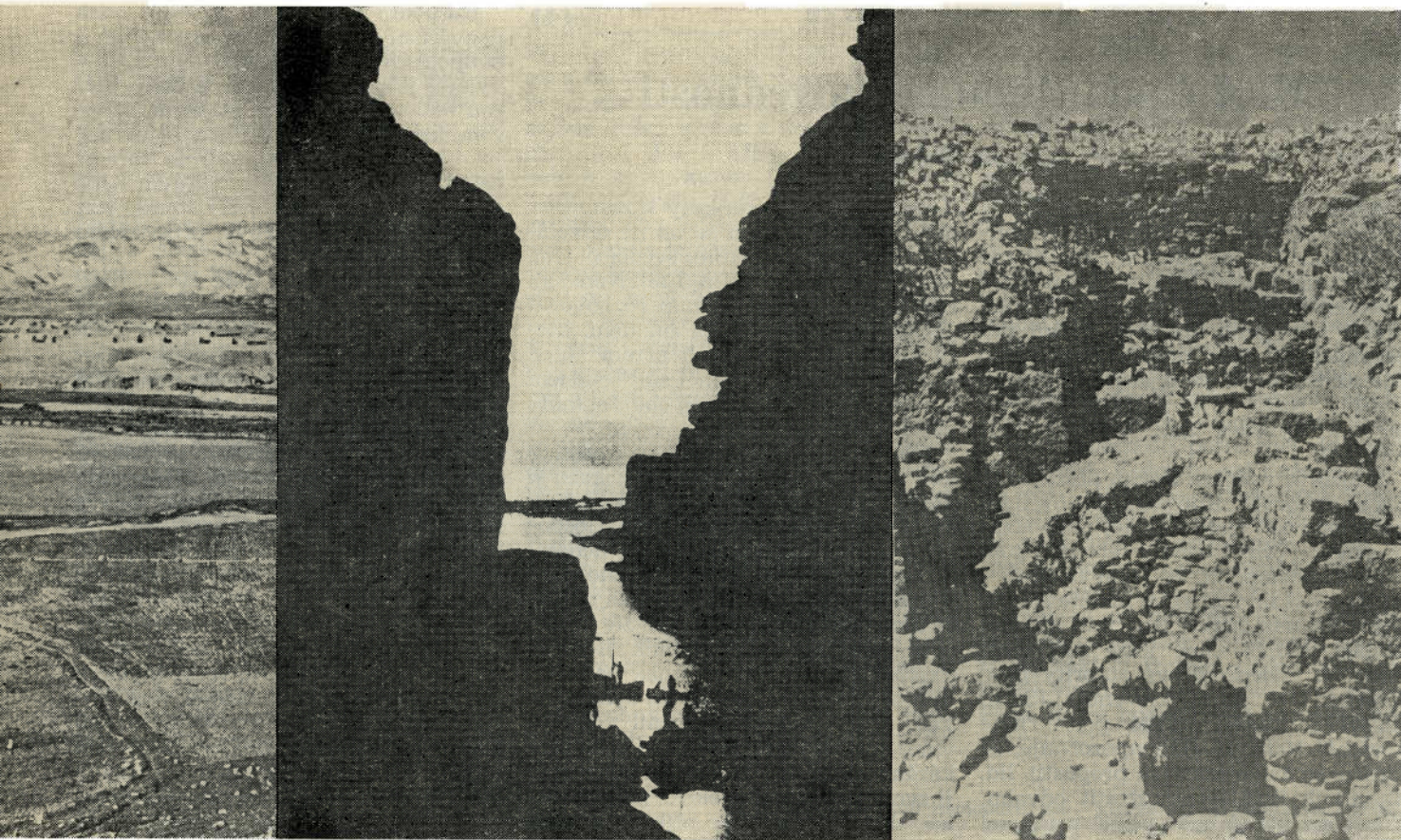
Asi 40 kilometrů severně od Keraku jsme se dostali k nádherné strži řeky Arnon; o této řece se bible zmiňuje vícekrát (4 Moj 21,14). Její rokle se hluboko zařezává do moábské vysočiny, která leží průměrně 600 metrů nad mořskou hladinou. Protože dno rokle je však více než 300 metrů pod hladinou moře, klesají její stěny do hloubky více než 900 metrů.

Před touto první cestou do Zajordání jsem ještě neznal Velký kaňon řeky Colorado v jihozápadní části Spojených států amerických. Tím více mě ohromil pohled, jenž se mi naskytl. Nikdy bych nebyl věřil, že se ve východní Palestině nachází říční strž tak rozměrná a tak velkolepá. Pohled na holé mnohobarevné skalní formace je nezapomenutelným zážitkem. Arnon byl jednou z nejlepších přírodních hranic starého Moábu.

Mé myšlenky bezděčně prodlévaly u starých Izraelitů. S dobytím a stády ovcí prošli touto zemí, přičemž na prostých vozích a pomocí tažných zvířat přepravovali svůj skromný majetek. Skutečnost, že tento kočovný národ překročil mohutné rokle Záredy a Arnonu, byla bezpochyby velkým výkonem. Nic nepředstavuje názorněji těžké podmínky, za nichž Izraelité po čtyřicet let putovali pouští, jako cesta Zajordáním.

SENZAČNÍ OBJEV V DIBONU

Trochu severněji od Arnonu se nachází vesnice Dhiban, v níž čtenář bible snadno rozezná starý Dibon (4 Moj 21,30). Izraelité kdysi vzali toto město Amorejských a přidělili ho kmenu Ruben (Joz 13,15-17). Když Moábsité za Jorama povstali proti Izraeli (2 Král 3,5), rozšířili zároveň své území směrem na sever, obsadili Dibon a přidělili ho ke svému království. To se dovídáme z kamene krále Mésy, který tam byl objeven v roce 1868.



břehu Jordánu

Ústí Arnonu do Mrtvého moře za soumraku

Zříceniny Dibonu

V Dibonu, kde jsme chtěli zkoumat ruiny, jež tam vykopává Americká škola pro orientální bádání v Jeruzalémě již od roku 1950, obyvatelé vesnice nás přijali neobyčejně mile. Jaký to byl protiklad k nepřátelství, jež chovali jejich předkové před sto lety k cizím cestujícím, dříve než byl nalezen onen proslulý kámen, který se nyní nachází v Louvru v Paříži.

Německý misionář F. A. Klein, který navázal přátelské vztahy s Araby v Zajordání, objevil v roce 1868 během své cesty černou čedičovou stélou, pamětní kámen podobný pomníku, jenž byl pokryt čtyřiařicetirádkovým starým moábským nápisem. Když se vrátil do Jeruzaléma, podal zprávu o svém nálezu pruskému profesorovi H. Petermannovi. Nato bylo zahájeno jednání s obyvateli Dibonu o možnosti získání tohoto pamětního kamene. Jednání byla tajná, protože domorodci se k Evropanům chovali nepřátelsky.

Nějakým způsobem však se o tom přece jen dověděl Charles Clermont-Ganneau, tlumočnick francouzského konzulátu. Ten poslal do Dibonu spolehlivého Araba, který měl věc prozkoumat. Arab se vrátil s několika řádky textu nápisu, které si opsal tužkou; dokazovaly, že nápis je velmi starý. Clermont-Ganneau okamžitě poznal, jak je tato památka důležitá. Poslal proto do Gibonu svého člověka podruhé a nařídil mu, aby udělal papírový obtah nápisu. Když se muž dostal do Dibonu, přiložil navlhčený papír na kámen. Sotva však stačil přitlačit kartáček na hluboko vyrytá písmena a vyčkat, než papír uschne, již jej objevili tamější lidé. Podezřívali jej, že chtěl ukrást z jejich pomníku magickou sílu. Rozzuřili se a hrozili mu, že jej zabijí. Protože se bál o život, strhl ještě vlhký papírový otisk z kamene, skryl pod širokým pláštěm a co nejrychleji odevlal na koni.

Zavedlo by nás to příliš daleko, kdybychom chtěli popisovat bezvýsledná jednání, jež vedl Petermann s obyvateli Dibonu

o to, aby mohl získat vzácnou stélou; také snaha Clermont-Ganneaua, aby ji dostal do rukou, zůstala bezúspěšná. Řekněme zde jen tolik: Arabové se báli, že Evropané chtějí vyjmout z pomníku zlato nebo vytáhnout z něho magickou sílu. Proto zahřáli kámen v ohni až do červena a pak jej polili studenou vodou. Praskl a rozpadl se na mnoho kusů, jež pak byly rozděleny mezi obyvateli Dibonu jako talismany.

Věda je velmi zavázána Clermont-Ganneauovi, neboť ani po této nešťastné události na stélou nezapomněl. S neúnavnou horlivostí sebral pomoci domorodých zprostředkovatelů tolik zlomků, kolik se dalo. Tímto způsobem opět dostal dohromady asi dvě třetiny stély. Pomocí pomačkaného a roztrhaného papírového obtisku, jenž byl, jak víme pořízen před rozpadnutím kamene, mohly být doplněny zbývající části nápisu.

Kámen Mésy je pokryt druhem písma z 9. století př. Kr., jaké používali i Hebrejci před babylónským zajetím. Do dnešního dne je to nejobšírnější nápis, jaký byl kdy nalezen v západní nebo východní Palestině. Zpráva v něm líčí válku mezi moábským králem Mésou a Izraelity za doby Achaiových synů. Objasňuje události, jež jsou zaznamenány také v bibli (2 Král 3).

Měl jsem radost z přívětivosti dibonských lidí a také z toho, že vděk za jejich přátelský postoj patří — jak jsem se dověděl — hlavně dobré osvětové práci archeologů, vykonané během posledních vykopávek. Mnozí obyvatelé od doby, kdy dobře vydělávají při vykopávacích pracích, mohli zlepšit své životní podmínky. Zároveň dospěli k přesvědčení, že cizí vědci nemohou být jejich nepřáteli. A tak archeologové, zatímco sbírali dokumentární materiál z dávné minulosti, se stali posly vzájemného porozumění a dobré vůle.

Při vykopávkách se ukázalo, že město Dibon bylo obydleno až do pozdně byzantské doby. Pracovníci provádějící vykopáv-

ky ještě nepronikli do hlubších vrstev pahorku, jež skrývají zbytky izraelského, případně moábského osídlení. Odkryli převážně zříceniny budov a opevňovacích staveb z křesťanské, římské a nabatejské doby.

Kámen krále Mésy z Dibonu



Mojžíš pod tíhou zodpovědnosti

MILOSLAV ŠUSTEK

Když u hořícího keře zul Mojžíš svou obuv a zakryl si tvář, Bůh projevil soucit se ztotočeným lidem a zřetelně mu zjevil svůj úmysl: „Dobře jsem viděl pokoreni svého lidu, který je v Egyptě. Slyšel jsem jeho úpěnlivé volání pro bezohlednost jeho drábů. Znamám jeho bolesti. Sestoupil jsem, abych je vysvobodil... Nuže, pojď, pošlu tě k faraónovi a vyvedeš můj lid“ (2 Moj 3,7.8.10).

Mojžíš je vyděšen Božím příkazem a ptá se pokorně: „Kdo jsem já, abych šel k faraónovi?“ Hospodin jej povzbuzuje slovy: „Vždyť budu s tebou! A toto ti bude znamením, že jsem tě poslal: Až vyvedeš lid z Egypta, budete sloužit Bohu na této hoře.“ Ani toto ujištění nestačí. Mojžíš chce ještě znát Boží jméno k podepření své autority před Izraelci. I to je mu zjeveno: „JSEM, KTERÝŽ JSEM. JSEM poslal mne k vám!“ Nato jej Bůh upozorňuje, že faraón se bude zdráhat propustit lid. Služebník Boží nesmí ztratit odvalu. Pohanský národ bude postižen ranami a nakonec faraón propustí ztotočený lid.

Leč Mojžíš znovu namítá: „Nikoli, neuvěří mi a neuposlechnou mě, ale řeknou: Neukázal se ti Hospodin“ (2 Moj 4,1). Tato slova služebníka Božího bychom neměli považovat za projev nedůvěry vůči Bohu, jeho slovu a moci, ale spíše za projev pokorné nedůvěry v sebe sama a ve svou dostatečnost. Bůh odívá pokorou ty, které chce pověřit velkou odpovědností.

Mojžíš se domnívá, že jej lid neuposlechnou, že nebudou brát jeho slova vážně, dokud jim snad neukáže nějaké znamení; dosud ještě nebyl poučen, jak a které znamení má vykonat. Bůh však řekl jasně Mojžíšovi: „Poslechnou hlasu tvého“ (2 Moj 3,18a). Jestliže Hospodin praví, že uposlechnou, má služebník právo říci, že ne? Jistě tím míní Mojžíš: „Snad neuposlechnou hned nebo jen někteří z nich neuposlechnou.“ Budou-li mezi nimi odpůrci, kteří budou nychylovat o jeho poslání, jak se má k nim zachovávat? Jeho metodu má použít, aby je přesvědčil? Vzpomíná si dobře, že jej už jednou odmítli; obává se, že jej odmítnou znovu. Malomyslnost vyvěrá často z dřívějších zklamání. Moudří a dobří mužové mají někdy na své bližní přísnější měřítko, než je třeba. 2 Moj 4,31 totiž praví, že když Mojžíš a Áron vysvětlili lidu v Egyptě celou věc, lid uvěřil. Stalo se tak ovšem poté, co Mojžíš vykonal divy, které Pán slíbil učinit v odpověď na jeho námitky.

Hospodin je ochoten poskytnout hmatatelné důkazy, učinit tři zázraky, z nichž dva chtěl Pán vykonat okamžitě pro Mojžíšovo vlastní uklidnění.

Pravé divy bývají důkazy Božího poslání. Pán Ježíš sám se na ně odvolával: „Skutky, jež činím, svědčí o tom, že mě Otec poslal“ (Jan 5,36). Nikodém řekl Pánu Ježíši v nočním rozhovoru: „Nikdo nemůže činit ta znamení, která činíš ty, není-li Bůh s ním“ (Jan 3,2). Mojžíš, který se měl stát soudcem a zákonodárcem v Izraeli, obdržel takto pečť svého poslání a pověření.

Hůl v jeho ruce se měla stát nástrojem dvojího divu. Z Božího příkazu ji Mojžíš hodil na zem a stal se z ní had. Mojžíš se dal před ním na útěk. Hospodin mu nyní přikázal, aby jej uchopil za ocas. Když tak učinil, v jeho ruce se stala z hada hůl. Projevila se tu Boží moc. Ze suché hole byl živý had, před nímž se dal služebník Boží ze strachu na útěk, ačkoli jinak hadi nebyli pro něj na poušti ničím zvláštním. Ten, který později proměnil vodu ve víno, působil i zde. Mojžíšovi byla prokázána pocta tím, že povrhl hůl a opět ji zvedl bez jediného slova, pokynu nebo zaklínání. Z Božího příkazu tím demonstroval svoji autoritu v novém období království milosti. V samotném divu byla ještě hluboká symbolika. Faraón změnil Izraele, symbolizovaného holf, v hada; ukazoval na Izraele jako na nebezpečný lid; chtěl, aby se plazili po břiše, usiloval o jejich zničení. Nyní však se měli opět stát holf. Faraón změnil hůl vlády v hada útlaku, před nímž Mojžíš sám utekl do země Madiánské. Činností Mojžíšovou se však situace měla změnit. Div měl za cíl přesvědčit Izraele, že Mojžíš byl opravdu poslán Bohem.

Nástrojem druhého divu se měla stát Mojžíšova ruka. „Dále mu Hospodin řekl: Vlož teď ruku do záhybu svého pláště. Vložil tedy ruku do záhybu pláště. Když ji vytáhl, byla malomocná, byla jako sníh. Tu poručil: Dej ruku zpět do záhybu pláště! — Když ji ze záhybu svého pláště vytáhl, byla opět jako jeho ostatní tělo. A tak jestliže ti neuvěří a nedají na první znamení, uvěří druhému znamení“ (2 Moj 4,6-8). Tím ukázal Bůh, že Mojžíš z moci Boží přivede na Egypt těžké nemoci a že na jeho modlitbu budou odstraněny. Kdyby byli Židé postiženi malomocenstvím, kdyby byli poskvrněni hříchem a útlakem téměř zničení (malomocenství bylo obrazem smrti — 4 Moj 12,12), dostanou-li se do náručí Mojžíšova, budou očištěni a uzdraveni, jejich útlak přestane. Služebník Boží neměl konat divy ve vlastní síle a pro svou slávu; malomocná ruka Mojžíšova měla navždy vyloučit jakékoli vychloubání. Pán je ochoten prokázat pravdivost svého slova, nešetří svými důkazy; množství a různost jeho divů to potvrzuje.

Hospodin řekl dále: „Jestliže však neuvěří ani těmto dvěma znamením a neuposlechnou tě, nabereš vodu z Nilu, vyleješ ji na suchou zemi. Z vody, kterou nabereš z Nilu, se stane na suché zemi krev. To se mělo stát v první řadě jako znamení. Nepřijme-li je faraón, celá řeka bude obrácena v krev a stane se velkou ranou. Tento div se měl stát v případě, že by nebyli přesvědčeni dvěma prvními.“

Leč Mojžíš namítá dále Hospodinu: „Prosím, Panovníče, nejsem člověk výmluvný; nebyl jsem dříve, nejsem ani nyní, když ke svému služebníku mluvím. Těžko se vyjadřuji, mám neohebný jazyk.“ Hospodin mu však řekl: „Kdo dal člověku ústa? Kdo působí, že je člověk němý nebo hluchý, jasnozřivý nebo slepý? Zdáli ne já, Hospodin? Nyní jdi, já sám budu s tvými ústy a budu tě učit, co máš mluvit!“

Zdá se, že se tu k jeho pokorě a skromnosti připojuje trochu nestatečnosti a nevěry. Praví, že není výmluvný. Mojžíš byl velký filosof, státník, bohoslovec, ale ne řečník. Byl to muž, který měl jasnou hlavu, velké myšlenky, dobrou soudnost. Neměl však dokonalou pohotovost ve vyjadřování. Proto se domníval, že není schopen mluvit před velkými muži o velkých věcech. Měl obavu, že Egypťané jej svými slovy přemohou. Velké muže však nemůžeme posuzovat podle pohotovosti a plynulosti v řeči. Ve Skutcích apoštolů 7,22 čteme, že Mojžíš byl mocný v slovech i v činech. Zdá se však, že nebyl výmluvný. To, co řekl, bylo silné, mluvil k věci, jeho slova byla jako vlahá rosa, ačkoli se nevyjadřoval s onou pohotovostí, snadností a elegancí, se kterou se vyjadřují ti, kteří nemají někdy ani desetinu jeho moudrosti. I řeč apoštola Pavla byla podobná, jak on sám o sobě praví v 2 Kor 10,10: „Říká se, že mé listy jsou závažné a mocné, ale osobní přítomnost slabá a řeč ubohá.“ Velká míra moudrosti a pravé hodnoty je skryta v pomalém jazyku. Bůh vyvoluje často za své posly lidi, kteří nemají kouzlo osobnosti, aby se jeho milost mohla v nich slavněji projevit. Ani apoštolové Kristovi nebyli řečníky, dokud je k tomu nezmocnil Duch svatý.

Když byla Mojžíšovi dána odpověď na všechny jeho otázky a obavy, zvolal: „Slyš mne, Pane, pošli prosím toho, kterého poslati máš.“ A nato je napsáno, že Hospodin vzplanul hněvem proti Mojžíšovi. Zde vidíme, že když nedůvěra v sebe vyrostla do extrému, když nás zdržuje od konání povinnosti a olupuje nás o závislost na milosti Boží, stane se Bohu nelibou. Bůh projevuje spravedlivou nelibost ke svým dítkám, zapominají-li na jeho milost a laskavost.

Pán čelil Mojžíšově slabosti tím, že mu již předtím připomněl svou vlastní moc: „Kdo dal člověku ústa?“ Bůh nám dal sílu a schopnost mluvit. Od něho jako od zdroje vši síly přichází i schopnost dobře mluvit, jak praví Pán Ježíš: „Neboť já vám dám řeč

i moudrost, kterou nedokáže přemoci žádný váš protivník“ (Luk 21,15).

Bůh chtěl povzbudit svého sluhu a zaslíb mu nejen, že bude s ním, ale že bude jeho ústy. Neznamená to, že mu Pán odňal jakoukoli nedokonalost v řeči, ale naučil jej, co má mluvit. Jestliže druzí mluvili uhlaženěji, plyněji a elegantněji, pak Mojžíš mluvil nejmocněji. Kristus ukázal, v čem záleží síla našeho slova: „A když vás vydají na soud, nedělejte si starosti, jak a co budete mluvit; neboť v tu hodinu vám bude dáno, co máte mluvit“ (Mat 10,19).

I když Hospodin vzplanul hněvem na svého služebníka, povzbuzoval jej dále: „Což nemáš bratra Árona, toho lévijce? Znáš ho, ten umí mluvit. Jde ti už naproti a bude se srdečně radovat, až tě uvidí. Budeš k němu mluvit a vkládat mu do úst slova. Já budu s tvými ústy i s jeho ústy a budu vás vyučovat, co máte činit. On bude mluvit za tebe k lidu, on bude tobě ústy a ty budeš jemu Bohem. A tuto hůl vezmi do ruky; budeš jí konat znamení.“ Áron má mu tedy být mluvčím. Bůh mohl zamítnout Mojžíše pro jeho

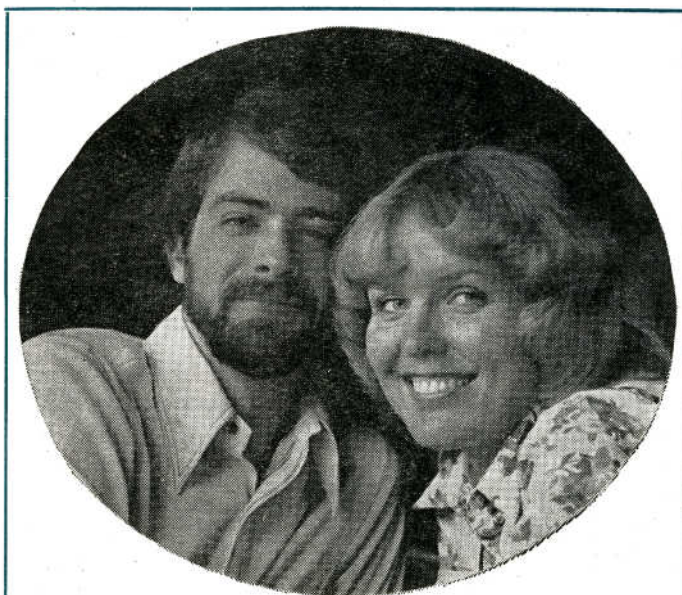
váhavost; bral však v úvahu jeho obavy a dal mu asistenta. Kazatel 4,9 praví: „Lépe je dvěma než jednomu; mají zajisté dobrý užitek z práce své.“ Bůh chce mít dva svědky, aby v jejich ústech stálo každé slovo. Áron byl Mojžíšův bratr. Boží moudrost to tak zařídila, aby jejich vzájemná náklonnost posílila jejich sjednocení se v provádění Božího poslání. I Pán Ježíš posílal své učedníky po dvou; byly mezi nimi i bratrské dvojice. Áron byl starší bratr, a přece byl ochoten pracovat pod vedením Mojžíše, protože Bůh to tak nařídil. Áron uměl dobře mluvit, ale nedosahoval výše moudrosti Mojžíšovy. Pán dává různé dary svým dítkám, aby poznaly, že jeden potřebuje druhého. Jazyk Áronův a hlava i srdce Mojžíše — to reprezentovalo Božího vyslance.

Pán prikazuje Mojžíšovi, aby vzal do ruky hůl, čímž mu naznačuje, že jeho dílo záleží více v činech než v mluvení. Znamení, která učiní s touto hůlí, hojně nahradí nedostatek výmluvnosti. Jeden div Boží vykoná lepší službu než všechny rétorické schopnosti světa dohromady. „Vezmi svou hůl!“ praví

Hospodin. Šel nyní s hůlí jako pastýř, aby nezapomněl, že jej Pán povolal od tichých oveček, aby se stal pastýřem stádece Hospodinova. Hůl měla být pro něj symbolem autority. Měla sloužit místo meče a žezla.

Nyní se služebník Boží ztišil, pokorně přijal Boží příkaz a jednal podle víry. Navrátil se k svému tchánovi a vyslovil přání navštívit své bratry v Egyptě. Jetro s ním souhlasil a požehnal mu. A tak se Mojžíš s ženou a s dětmi vydal na cestu. Neodvážil se prozradit jim účel svého poslání. Než však došel do Egypta, rozhodl se, že svou citlivou ženu Zeforu s dětmi kvůli jejich bezpečnosti pošle zpět do země Madiánské. V skrytu své duše se Mojžíš obával faraóna a Egyptanů, které popudil před čtyřiceti lety. Povzbudila jej však slova Hospodinova: „Jen se vrať do Egypta, neboť zemřeli všichni, kteří ti ukládali o život.“

Nyní se už nevymlouval, nemyslel na svůj nedostatek výřečnosti, na to, že jej někteří Izraelci nepochopí! Vykročil vírou vpřed a spolehl na svého Pána, který mu pomůže nést tíhu odpovědnosti.



JAK Z MANŽELSKÝCH KRIZÍ

Když se dva mladí lidé berou, jsou většinou plni optimismu, vůbec si nepřipouštějí myšlenku, že by jejich manželství mohlo být omylem. A přesto u mnoha dvojic se velmi brzy dostaví údobí, kdy cítí, že se k sobě nehodí, že si nerozumějí, ba dokonce, že se nemohou vůbec vystát. Manželské krize dostupují svého vrcholu obvykle ve středních letech života. Časté jsou také případy, kdy lékař současně v době krize zjistí špatný zdravotní stav u některého z manželů. Bývají to zvláště duševní nebo nervové poruchy. Manželské roztržky ničí zdraví. Má-li jeden z partnerů slabší zdraví, těžko snáší manželské neshody, takže dobu manželské

krize také vůbec nezvládne.

Velmi často zklamou právě ti manželé, kteří měli po všech stránkách dobré vyhlídky a podle lidského zdání měli všechny předpoklady k vytvoření pěkného manželství. Na druhé straně bychom mohli uvést mnoho příkladů takových manželství, které navzdory pochybnostem o správné volbě partnera dobře drží a zdárně se vyvíjejí. Měli bychom poznat příčiny, které vedou k takovým nebo onakým závěrům. Manželské krize samy o sobě nejsou žádnou tragédií, visí jaksi ve vzduchu, když odezní první líbanky a začne normální, často velmi tvrdý všední život.

V manželství se partneři cho-

vají někdy velmi nemoudře, asi jako prodávác, který si myslí že zákazníci jsou zde pro něho a mohou být vůbec rádi, že směji nakupovat v jeho obchodě. Kdo považuje lásku svého partnera za samozřejmou věc a nedělá nic pro to, aby ji uchoval a prohloubil, ten se zanedlouho dočká zklamání. Aby manželství bylo a zůstalo šťastné, záleží na našem osobním přičinění, není to věc náhody. Konflikty v manželství samy o sobě nejsou nebezpečné, pokud se správně zachováme. Slyšel jsem názor, že „opravdové šťastné manželství není to, které je bez konfliktů, ale takové manželství, které umí konflikty vždy zvládnout“. Téměř všichni manželé dělají pro své manželství velmi málo, aby zdárně pokračovalo. Avšak i sebe lépe prosperující podnik musí během doby zkrachovat, jestliže se ponechá náhodě a neřídí se.

Nemluví už sama za sebe skutečnost, že manželé před rozvodovým soudem často ani nevědí, kdy u nich vlastně nedorozumění začalo? Ukazuje to, že krize v manželství vznikají z maličkových, téměř nepostřehnutelných všedních příhod. Podívejme se např. na ranní chvíle vstávání. Proč si vzájemně nepopřát dobrého dne a dát si upřímné políbení jako tehdy, když se manželé cítili zamilovaní nadosmrti? Jistý lékař napsal o kritických minutách v manželství toto: Během krátkého časového úseku, snad během pěti minut, skončí více mladých manželství nežli v dalších 23 hodinách a 55 minutách, včetně noci. Za nebezpečný moment považoval návrat unaveného muže z práce. Zlobí-li se žena na špatnou náladu svého manžela, pak jsou pokazené další hodiny společného soužití.

Jistí manželé předešli takovému nebezpečí rozumným opatřením. Domluvili si znamení,

kterým by se navzájem upozornili, že barometr jejich nálady ukazuje na „proměnlivo až oblačno“. Kdyby neměla žena při příchodu manžela domů dobrou náladu, měla mít naruby zástěru. Pro muže to mělo být znamením, aby jednal s manželkou opatrně. V opačném případě měl manžel šikmo posazenou čepici, a to mělo být znamením pro manželku, aby rovněž jednala opatrně. Docela dobře jim to klapalo. Jednou však stál přede dveřmi manžel s čepicí nasazenou šikmo a otevírala mu manželka se zástěrou naruby. To byla situace! Co teď? Oba se srdečně začali smát, a bylo po špatné náladě.

Všichni lidé dělají chyby. Ani manželé nejsou výjimkou. Tyto „malé lišky“ můžeme pochyťat jen otevřeným slovem a odušněním. Za války jsme si zvykli na označení „země nikoho“ a je tím míněno území, na něž nesmí vstoupit žádná ze záúčastných stran. Někteří manželé mají také taková území, o nichž se nemluví, „protože si v tom nerozumějí a nedovedou se sjednotit“. Takový postoj bude mít vždy neblahé následky. Kde se lidé nedovedou domluvit, tam se protiklad neustále zvětšuje. Každý by se měl umět tak ovládat, aby klidně naslouchal druhému a dovolil mu přednést jeho stanovisko. Ani muž ani žena nemají právo, aby svého partnera zaspaly přívalem slov a chtěli tak záležitost ovlivnit. Domluva musí být založena na oboustranné účte a rovnoprávnosti.

Hned od počátku by si manželé neměli zásadně dovolit odejít z domova nesmíření anebo nesmíření jít spát. Kdo se řídí tímto pravidlem, uchrání se mnohé duševní trýzně. Zabrání tím také, aby maličkosti vyrostly v hory anebo zapustily v srdci hořké kořeny a otravovaly celý život. Dodejme si odvahy a po nedorozumění řekně-

me to první slovo k smíření. Vždyť to není ani tak těžké aspoň trochu přiznat i svou vinu. Tím, že si přiznáme svůj díl, který je třeba jen velmi malý, usnadníme druhému cestu a posloužíme tak k pokoji, který je mnohem důležitější nežli naše často ubohá svěhlavost.

Konflikty v manželství mohou narůstat do kritických rozměrů, když muž a žena nejsou ochotni pracovat na svém charakteru. „Musí mne brát takového, jaký jsem“, říká mnohdy při zmínce o svých zlozvycích, ale nepomyslí na to, že také manželku musí brát takovou, jaká je. Kdo se neovládá, ohrožuje manželství. Výchovu vlastního charakteru nelze ničím nahradit, ani penězi nebo dary.

Velice nebezpečné slůvko je v manželství nevině vyhlášené slovo „vždy“. Když se jednou něco připálí, když přijde jednou za měsíc pozdě k večeři, když jednou za dlouhou dobu není něco dost včas hotovo, když si jednou bezvadně neočistí své boty na rohožce přede dveřmi, když najednou některý měsíc vyjde jen tak tak s penězi, když jednou trochu ostřeji odpověděl, pak velmi bolestně působí slovní doprovod, když při něm použijeme slůvko „vždy“.

Každý snadno najde chybu u druhého. Je však mnohem těžší poznat vlastní nedostatky. Velice se mylí takový manžel, který si myslí, že už pro ženu nemusí mít čas, když je zaneprázdněn ve svém povolání! Jak tomu bylo tenkrát, když byl ještě svobodný a také ještě zamilovaný? Nemýlí se taková žena, která se doma nedbale strojí a špatně se stará o domácnost právě proto, že už ji manžel nemá rád, zatímco vztah jejího manžela k ní je spíše důsledkem její nedbalosti? Častý stesk mužů, že se už doma necítí tak dobře, není vždy bez důvodu. Kolik práce a námahy vynaloží vedoucí restaurace, aby jeho sál byl příjemný a přitažlivý! Neměla by se z toho poučit mnohá hospodyně, již už něco ušlo?



V Písmu svatém stojí psáno: „Čiň pokání a dělej první skutky!“ Jak to vypadá s našimi prvními nepatrnými pozornostmi? Copak mají patřit už jen minulosti? Jak to vypadá s přinesením kytičky? Nezapomínáme na narozeniny našeho partnera? Možná, že někdy přinese manžel manželce dárek, který zcela neodpovídá jejímu vkusu. Rozumná žena uzná manželovu snahu a nebude na dárku vyhledávat chyby. Bude-li manžel jen trochu pozorný, přijde během doby na to, co se manželce líbí.

„Každý by měl vyhledávat přednosti a nikoli chyby u toho druhého. Často jsme sami nebo okolností kolem nás příčinou toho, co vidíme na svém partnerovi. Mnozí považují projev lásky za slabost a nahrazují jej

odměřeností a zdrženlivostí, které druhého odpuzují. Takovým chováním trpí pak oboustranná náklonnost. Potlačujeme-li touhu po vzájemném společenství a po něžnosti, srdce se zatvrdí, zůstane vyprahlé a studené, touha odumře. Varujeme se toho. Láska nemůže existovat bez projevu. Při nedostatku lásky a přívětivosti vůči druhovi v manželství musí jeho srdce zakrnět.“ (EGW — Poselství k mládeži)

V některých manželstvích dochází k napětí protože nejsou děti, v jiných vznikají zase nedorozumění kvůli dětem a jejich výchově. Ti manželé, kteří nemají děti, neměli by tuto skutečnost považovat za svízal manželský. Mimochodem, ne vždy je bezdětnost zapříčiněna ženou; častěji nežli si myslíme,

to bývá záležitost muže. Zahrnovat se výčitkami je nesmysl. Bezdětnost není tak hroznou tragédií. Co byste řekli adopci jednoho z těch nešťastných malých dětí, které přišly na svět a nikdo o ně nestojí? Přestože takové stvořeníčko může mít pochybné rodiče nemusíme mít velké obavy ze zděděných nepěkných vlastností. Vlivy dobré výchovy hrají mnohem důležitější roli než dědičnost. Právni záležitosti při osvojení dítěte by měly být naprosto jasné, aby později nedošlo k nepříjemnostem.

U osvojených dětí mohou nastat mnohé výchovné problémy. Právě proto nechme promluvit matku, která poznala něco z těchto těžkostí. Práli bychom si, aby její slova pomohla ulehčit úděl mnohých dětí a na druhé straně, aby dodala odvahy bezdětným manželům stát se otcem a matkou jednomu nebo dvěma takovým dětem.

„Při výchově osvojených dětí dělají potíže ti dospělí, kteří mají k dítěti nevhodné otázky. Takoví se např. ptají: „Odkud jsi přišel k té nové rodině? Jak ses dříve jmenoval?“ Anebo: „Vždyť to není tvoje pravá matka!“ Dítě tím velice trpí. A když v dětském kolektivu dojde k nedorozumění nebo pranicím, jak už to bývá, pak je to vždy osvojené dítě, jako náš chlapec, na kterého se to sesype, je vším vinen. Takovému dítěti se totiž nic neodpustí. Ba právě naopak, často to odnese i za ostatní. A to je právě to, co tak ztěžuje výchovu osvojených dětí: neaktívní jím lidé, jejich povídání a míchání se do věcí, po kterých jim nic není.“

Na druhé straně je pro adoptivní rodiče velkou odměnou když děti, které se cítí v jejich domově šťastné, považují za zcela vedlejší jakékoli narážky o svém původu a vůbec se jich to netkne, protože jsou v novém domově šťastné a v bezpečí. Pro celou rodinu je blahodárné, když v rodině vládne radostné ovzduší.

ZAPOMENUTÝ KRISTUS

Živ je ve mně Kristus

KRISTUS VE MNĚ
A JÁ V KRISTU

Dosud jsem mnohokrát mluvil o překážkách, o hrůchu a omylech. Více však toužím říci něco o milosti. O té milosti, která naplňuje život znovuzrozeného člověka.

Všechno je milost — to je zkušeností toho, komu Bůh očistil srdce. Takový člověk prožívá posvěcení. Je jako dítě; zlo ani povýšenost lidí kolem se ho nedotýkají.

Nikdo se tak nepodobá dětem jako opravdoví křesťané. Vědí, že nemohou nic udělat bez Otce, nic opravdu dobrého, ale že v něm jsou schopni velkých věcí. Pláčí, když není s námi. Jenom děti umějí dát ruku, aby se naučily chodit, protože cítí, že samy by mohly každou chvíli spadnout.

Proto nám Ježíš říká, abychom se podobali dětem. (Všiml jsem si, že co lidé udělali největšího a nejkrásnějšího, dělali s duší

dítěte.) Srdce dítěte umí tak krásně říci Bohu:

„Jsi mým pastýřem. Proto mi nic nechybí. Přivádíš mne na zelené pastvy. Občerstvuješ mou duši.“

Když jdu údolím stínu smrti, nebojím se zlého, protože ty jsi se mnou. Tvůj prut a tvá hůl mne chrání...

Milost a pokoj mne budou provázet všemi dny mého života a budu bydlet ve tvém domě...

Jen děti jsou schopny prosit a přijímat. Děti a ti, kteří se jim podobají, vědí že milost je zahrnuta ve dvou slovech: vlastnit a patřit. My patříme Kristu. Ale také Kristus je náš.

Je předností věřících mít Krista. Prosí, a jsou vyslyšeni. Žádají, a je jim dáno. Hledají, a nacházejí. Tlukou, a je jim otevřeno (Mat 7,7,8.). Když cítí, že se přibližuje zkouška, bolest, zármutek, když tuší nepřítel, který usiluje o jejich pád, když ztrácí síly, nejsou sami. (Je strašné být v takové chvíli sám.) Obrací se ke svému Pánu a On jim odpovídá: „Neboj se, nebo já jsem s tebou; neměj strach, já jsem Bůh tvůj. Posilím tě ... budu tě podpírat“ (1z 41,10).

Když jen pomyslím jaké bohatství je nám na dosah, když cítím tu sílu, odvalu, to nesmírné potěšení, které jsou nám nabízeny a když vidím naše pochybnosti, sobectví ... ptám se, jestli jsme ještě křesťané.

Ukázal jsem na jednu krásnou stránku křesťanského života: máme-li Krista, jsme jeho. Svatý Duch v nás vládne a na-

plňuje dílo, které nikdy žádný jazyk nebude moci popsat. Naše srdce, životy, city, naše plány — všechno mu patří. Půjdu ještě dále, až do oblasti, kde je to tak těžké nechat jej proniknout: náleží mu náš majetek, naše bohatství i největší poklad — naše zdraví.

Naše bohatství! Věřící lidé všech dob dávali Bohu část svých příjmů. Je to Boží ustanovení (1 Moj 14,20; 20,22; 3 Moj 27,30-32). Evangelia o tom mluví. Ještě dnes platí požehnání pro ty, kteří jsou věrní zapomenuté zásadě: „Snešte všechny desátky ... a zkuste mne, praví Hospodin zástupů ... nevyklejete-li na vás požehnání ...“ (Mat 3,10).

Znám lidi, kteří opravdu nemají nazbyt, ale kteří jako chudá vdova v několika haléřích dávají část toho, co nezbytně potřebují (Mat 12,42). Vědí totiž, že více než cokoli jiného potřebují Boží požehnání. A Bůh o ně

pečuje. Věřte mi, viděl jsem to. Opakuje se zázrak rozmnožení chlebě...

Znám také bohaté, dokonce velmi bohaté lidi, kteří jsou v této věci důslední. I oni „zkoušejí“ Hospodina. Je pravda, že jim vždy ještě zůstane tolik prostředků, že mají dostatek. Mohli si sice za to, co dávají Bohu, pořídit mnoho jiných věcí, ale oni cítí, jak je skrblické, omezené a ubohé myslet jen na sebe, stále jen na sebe. Vědí, že jsou pouze správci toho, co jim Bůh svěřil. Stávají se tak spoluzlužebníky v díle evangelia, protože naše prostředky mají sloužit Boží věci (1 Kor 9,13.14). Jejich poklad se jim stonásobně vrátí; mají jej uložený v nebi.

A pak se stane ještě něco zvláštního, co se může stát jen na cestě s Bohem: dáváme s radostí — a čím více dáváme, tím více dostáváme. Udělejte v té věci osobní zkušenost.

I naše tělo náleží Bohu (1 Kor 6,20) a mám odvahu říci, že je povinností křesťana uchovat je — pokud na něm záleží — zdravé. Fyzická stránka byla a je v náboženství příliš často opomíjena a zanedbávána. Tělo je chrámem Božího Ducha, říká bible (1 Kor 6,19). To má dalekosáhlé důsledky. Dokonce ať jíme nebo pijeme nebo cokoliv činíme, všechno máme činit k Boží slávě (1 Kor 10,31).

Jsem přesvědčen, že strava ovlivňuje náš duševní život a naše chování. (Odborníci to umějí vysvětlit lépe a podrobněji.) A čím větší vliv má na náš život duchovní!

Lidé, kteří kouří, pijí alkohol, kteří mají rádi těžko stravitelná masa, uzeniny, často pijí kávu anebo sice nejedí škodlivé věci ale zato jedí příliš mnoho, si stěžují, že nerozumějí ničemu z náboženství. Taková strava prostě otravuje; nejen zkracuje život, ale otupuje a zotročuje celou osobnost.

Všimněte si, že Písmo věnuje dost místa věcem všedního dne, že také mluví o ideální stravě. Naše odevzdání se Bohu zasahuje až sem — k jídlu a pití, k naší stravě. I tvoje tělo je chrámem pro Božího Ducha. A chrám se nemá poskvřňovat. Zdraví je jedním z nesmírných darů, které nám Bůh svěřil a my jsme za ně osobně zodpovědní. Snad budu dobře pochopen, když řeknu, že evangelium proniká až na náš stůl a že křesťanovo jídlo je již také kázáním.

Asi jste překvapeni, jaké věci to zdůrazňuji. Mám k tomu důvod. Smutná historie tohoto světa začala vlastně tady — zakázané ovoce, které bylo dobré k jídlu (1 Moj 3,6). A Kristus na poušti byl také pokoušen: Máš hlad... „poruč, aby se z těchto kamenů staly chleby“ (Mat 4,4). Nedomníváme se náhodou, že jsme v této oblasti nezranitelní???

Jak velkým krokem kupředu na dobré cestě je právě ovládnutí chuti!

Křesťan žije jako všichni ostatní uprostřed všedních věcí. Liší se však, a to nejen svými názory, ale především svým po-

stojem, jednáním. Přitom se ukáže, je-li solí země, jde-li přímo a věrně, zná-li jedinou úzkou, rovnou cestu dobra, krásy a pravdy.

Jako jiní chodí do kanceláře nebo pracuje v továrně. Ale ti okolo vědí, že se na něj mohou spolehnout. Ptají se jej na radu. Svěří se mu. Cítí v něm jakousi sílu.

Odkud je ta síla? Kristus je jeho Pánem. Není to jen křesťan podle jména. Je Kristovým následovníkem.

Znáte jistě také ty opravdové, vzácné křesťany, ve kterých každým dnem roste dílo Boží milosti. V jejich blízkosti cítíte ovzduší nebes. Vidím, že na zemi neexistuje dokonalejší důkaz evangelia než živý křesťan. Na jeho životě poznáte, že sami — jako on — potřebujete světlo, svatost, spojení s Bohem. Vtiskuje vám touhu po nebi. Je zodpovědný a milosrdný. Všechno, co jej odvádí od Boha, je mu cizí, a přece je věren všem svým povinnostem. Je otrokem

Ziskávám vždy novou odvahu, když vidím, že všude na zemi povstává lid, který odpovídá na výzvu evangelia. Žijeme v předvečer velkých dní. Před námi je chvíle, kdy se jasně ukáže, kdo Bohu slouží a kdo ne (Mat 3,18).

Budou dvě skupiny. Ne tři. Nezůstanou nestranní ani pozorovatelé. Jen studení a horci; ovce a kozlové (Mat 25,32.33), ti, kteří Krista vyznali a ti, kteří se za něj stydělí; ti, pro které byl životem a ti, kteří na něj zapomněli. Rozdíl bude jasný. Mezi dvěma skupinami vznikne propast, zvětší se a zůstane už nepříkrenutelná. A Kristus zůstane jen s těmi jedněmi.

Ale dnes — dnes je ještě možno najít zapomenutého Krista!

CO TO ZNAMENÁ NAJÍT KRISTA?

Snášel se soumrak. Lidé už byli doma a zapomněli na ty, kteří nemají střechu nad hlavou. Šli jsme sami večerem.



Božím, ale nezávislým na lidských měnicích se názorech a úsudcích; uznává absolutní autoritu svatého Písma, je přísný sám k sobě a trpělivý vůči druhým; odsuzuje chyby, ale nesoudí ty, kteří se mýlí; má bezmeznou důvěru, důvěru dítěte k nebeskému Otci; postavil Krista na první místo ve svém světě a toužebně čeká, až se Kristus vrátí na zem. Prostřednictvím takového křesťana nacházejí také jiní pravý smysl života.

Pro vás, pro mne, pro všechny byl toho večera Bůh mrtev a Kristus zapomenutý.

Jmenuji se Kleofáš. A ty jsi mne možná doprovázel na cestě do Emauz. Cítil jsi, jak je mi úzko a nemohl jsi mi nijak pomoci. Já jsem ti řekl všechno. Báł jsem se; všechno strašné bolelo a moje víra se ztrácela v propasti. Hledal jsem v tom večerním šeru ve tvém obličejí výraz staršího bratra, který se usměje, potěší, ukáže nějakou cestu, nebo řekne alespoň jediné slovo. Ale nic. Býval bych si

dokonce přál, aby ses vysmál mé náladě, abys řekl, že je to jenom přechodný smutek. Ale ty jsi mlčel a já viděl na tvé tváři, že tvoje bolest je stejná jako moje.

Všechno skončilo. Ta krásná čistá víra... Oklamal nás!

Procházel jsem obilnými poli, na kterých nám dříve vyprávěl o rozsevači, o žni a kokuolu. A byl tam koukol, všude koukol, kokuol do nedohledna... Koukol v Božím poli...

Potom se k nám připojil osamocený chodec. Když začal mluvit, poslouchal jsem jej a cítil jsem, že mne něčím potěšil... A také tebe. Hlas toho neznámého muže nám byl blízký...

Mluvil dlouho a nám bylo dobře. Zdálo se mi, že slyším o svých bývalých nadějích o ztracených touhách. Zapomínal jsem chvílemi na smutek. A když mluvil o Písmu a připomínal nám domov, který je nám připraven, když ukazoval, že se už přibližuje noc a zbývá ještě tolik práce k vykonání — něco uvnitř mi říkalo, že mluvív pravdu, že Bůh, který to přece v Písmu řekl, nás nemohl oklamat. A pak se mi vrátila odvaha, život, radost a srdce — jako by se rozhořelo. Byl jsem na jedinou ochoten věřit, že to všechno, co mi dokazovalo, že Ježíš zemřel, bylo jen preludem. Ano, navzdory všem logickým úvahám jsem cítil, že se mi vrací víra.

Ten neznámý mě potom pokáral. Potřeboval jsem to. Řekl mi, že jsem nerozumný, že nemám víru a že bych měl pečlivěji studovat Písmo (Luk 24,25).

Musel jsem se najít. Potřeboval jsem litovat svých pochybností. Ale především jsem potřeboval Je, který mi to všechno řekl.

Přiblížili jsme se k městečku a náš přítel se chtěl loučit. Nutil jsem jej, aby zůstal, báł jsem se zůstat bez něj. Souhlasil. Čekal jen na to, abychom jej pozvali.

Když po něm velmi toužíte, stačí jen vroucně poprosit. Jako kdysi Jákob: „Nepustím tě, dokud mi nepožehnáš“ (1 Moj 32,26). Od té doby jsem se o tom přesvědčil ještě mnohokrát, ale nikdy jsem to nepocítil tolik jako onoho večera, kdy jsem jej poznal. Žehnal nám při večeři. Sám Ježíš!

A pak se nám vrátila síla. Ještě ten večer jsme se vrátili přes obilná pole plná kokuolu. Ale už jsme věděli, že Bůh pečuje o to, co jednou započal (Fil 1,6).

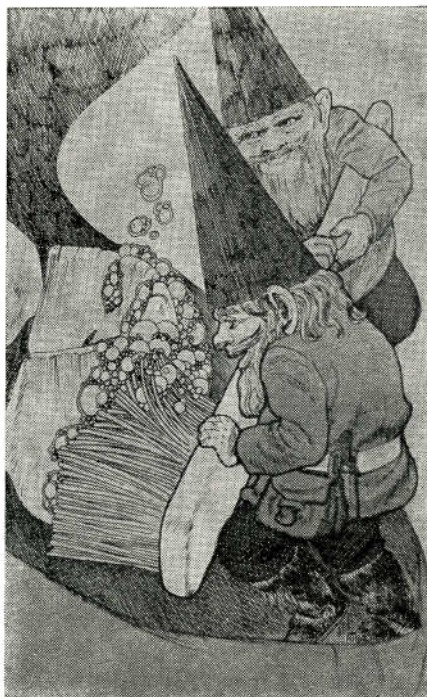
S jakou radostí jsme v tu noc běželi zpátky! Všichni se přece musejí dovědět, že Ježíš, kterého pokládali za mrtvého, vstal a žije na věky.

Naše upřímná, dětinská víra měla znovu smysl, a jak hluboký! To, co jsme tenkrát večer vyprávěli v Jeruzalémě (Luk 24,33), opakoval jsem ještě mnohokrát. A chci to říci i dnes těm, kteří pochybují, trpí a pláčejí: Nad všemi lidmi je Bůh, který bdí, a Kristus, který žije.

A stačí jen upřímně poprosit: Zůstaň se mnou! Nepustím tě, dokud mi nepožehnáš!

N. H.

Udělej PRO SVÉ ZUBY něco víc



Ve všech oblastech zdravotnictví se volá po prevenci. Péče o chrup není výjimkou. Jistě to není nic převratně nového, spíše se klade obnovený důraz na možnosti každého člověka sledovat změny a vlastním úsilím předcházet potížím.

V našich ústech se vytváří bezbarvý, průhledný a velmi přilnavý povlak. Vzniká nepřetržitě ze zbytků potravy, působením bakterií a bílkovinných složek slin. Přichycuje se na povrchu zubů a vytváří povlak zvláště na nesnadno čistitelných částech, ve štěrbinách mezi zuby a u dásní. Usazený povlak narušuje zubní sklovinu a je častou příčinou dalších potíží. Odstraňování tohoto povlaku zabraňuje mnoha potížím.

Působení povlaku je nejčastější příčinou zubního kazu. Bakterie vytvářejí kyselinu, nejvíce ze sladkých jídel. Kyseliny se vytvoří během několika minut, ale narušují zubní sklovinu ještě za několik hodin po jídle. Někteří vědci mají za to, že škodlivý vliv trvá až čtyři hodiny. Závisí na množství a koncentraci kyselin.

Povlak je příčinou také onemocnění dásní. Bakterie vyvolávají podráždění a zánět. Jestliže povlak neodstraňujeme, jednotlivé vrstvy se lepí na sebe. Bakterie v nejspodnějších vrstvách odumírají, tvrdnou a za pomoci minerálních solí ze slin (hlavně vápníku) vytvářejí zubní kámen. Zubní kámen působí podobně jako tříška v prstu. Není-li odstraněn, dráždí a vyvolává záněty. Narušuje zubní sklovinu a pak působí celkovou nákazu zubu.

Někdo se zcela přirozeně zeptá: „Není pravidelné čištění zubů dostatečným prostředkem odstraňování povlaku a udržování hygieny úst?“ Ano, je to dostatečné, pokud si čistíme chrup opravdu pravidelně a správným způsobem.

Nezapomeňme však, že povlak se vytváří během krátkého času. Bakterie začnou okamžitě přetvářet částičky jídla, vzniká nový povlak a nové usazeniny. Nejpomaleji se povlak vytváří po syrové rostlinné stravě. Nejrychleji po jídlech bohatých na cukr a jídlech moučných.

Pravidelné čištění chrupu a odstraňování vznikajícího povlaku je opravdu nutné. To může pro sebe udělat každý. Tím dostatečně chrání svůj chrup před škodlivými vlivy. Může si osvojit dostatečný program kartáčování, čištění a vyplachování úst. Snad jen vyplachování úst je novější. Jinak až na drobné změny můžeme zachovat známé čištění zubů pomocí kartáčku.

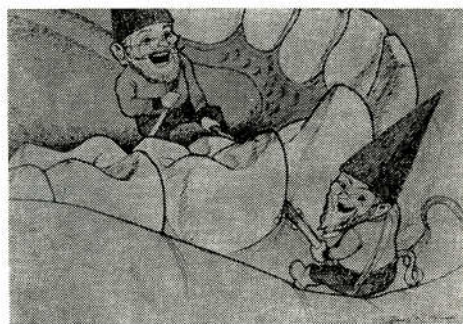
I když zuby vypadají čisté, neznamená to, že na nich není povlak a mnoho drobných zbytků jídla. Kdybyste měli možnost použít zvláštní pilulku, která by po rozpuštění v ústech obarvila všechny nečistoty a místa s povlakem třeba na modro, zřejmě byste se divili, jak by se to ve vašich ústech zamodralo. Úkolem kartáčku je odstranit všechny takové skvrny z úst, rozrušit vznikající povlak.

Novinkou je drobná úprava samotných zubních kartáčků. Místo dosud běžně užívaných typů s vlákny sestřiženými do jedné roviny, doporučují se nyní kartáčky, u nichž jsou jednotlivé svazečky vláken z umělé hmoty sestřiženy do kulata. Jsou již běžně k dostání v našich obchodech. Přiložte kartáček podélně k dásni a opatrně jím pohybujte. Dbejte na to, abyste pečlivě vyčistili zvláště přechod mezi zubem a dásní. V záhybu pokožky u zubního krčku se může nahromadit nečistota jako za nehty na ruce. Proto je toto místo také nejvhodnějším k vytváření a hromadění povlaků. Také se na něj nejčastěji zapomíná. Abyste opravdu

dosáhli žádaného účinku, musíte kartáček sklonit vzhledem k ose zubu asi o 45°, nikoli do pravého úhlu, jak se to běžně dělá. Nezapomeňte čistit dásně a zubní krčky také zevnitř, nejen na vnější, viditelné straně. Pak teprve by měly přijít na pořad samotné zuby. Kvalita čištění není zajištěna tím, že na kartáček hodně tlačíte, ale spíše tím, že pečlivě vyčistíte každé místo.

A ještě něco, co pro vás bude zřejmě úplně nové. Už jste si někdy kartáčkem vyčistili také jazyk? Kdybyste věděli, kolik je na něm pórů a drobných nerovností, jak úžasné je to příznivé prostředí pro tisíce bakterií, tak byste se určitě aspoň občas pokusili vyčistit kartáčkem také jazyk. Skutečně, jazyk je nejvíce znečištěnou částí úst, protože je tak jedinečným útočištěm bakterií. Kdykoli se jazyk dotkne zubů, přenesou se na ně spousty bakterií. Proto, kdykoli si čistíte zuby kartáčkem, vyčistěte také stejně pečlivě i jazyk.

Ať jste jakkoli zdatní a obratní v zacházení s kartáčkem na zuby, nemůžete odstranit veškerý povlak, všechny zbytky potravy. I kdybyste se snažili zuby přímo „ukartáčovat“, přece je nikdy nevyčistíte celé. Dvě pětiny povrchu každého zubu jsou kartáčkem nedosažitelné. Plochy štěrbin mezi jednotlivými zuby můžete čistit jen pomocí jemné nitě z umělých vláken



nebo hrubého hedvábí. Možná vám to připadá zvláštní a nepřírozené. Možná, že po prvním pokusu budete mít nepříjemný pocit na dásních a budou vás bolet ruce. Časem však vaše ruce získají cvik a dásně si navyknou na nový druh dotyků. Určitě vás překvapí, kolik různých zbytků ještě takto odstraníte z chrupu, který jste již vyčistili kartáčkem. Tím rozrušíte a důkladněji odstraníte bakteriální povlak.

Konečným a doplňujícím prostředkem hygieny úst je vyplachování. Mů-



žete k tomu používat různé ústní vody nebo jen obyčejnou čistou vodu. Výplachem se odstraní poslední jemné částičky z povrchu zubů, ale hlavně ze štěrbin mezi zuby a u krčků zubů. Brzy ze zkušenosti poznáte, jakou sílu použít k dosažení nejlepšího výsledku.

Všechny tyto prostředky používejte zvláště po posledním jídle dne, dříve než půjdete spát, abyste měli jistotu, že vaše ústa jsou naprosto čistá. Pokud vám zůstanou na zubech zbytky potravy, mají bakterie v noci přímo hody.

I když do programu čištění úst nepatří otázky prevence pomocí vyvážené stravy, přece i o tom bychom se mě-

li zmínit. Jednak bychom se měli varovat stravy, která přímo mechanicky poškozují povrch zubů tím, že je příliš tvrdá, horká nebo ledová, ale také je třeba myslet na to, aby chrup dostával pravidelně potřebnou výživu. Je všeobecně známo, které druhy potravin obsahují patřičné živiny. Stejně tak dobře víme, které druhy stravy škodí. Nejhuře působí jídla, obsahující rafinovaný cukr. Na druhé místo patří pokrmy z bílé mouky.

K preventivní ochraně patří také zdravá a vyvážená strava. Kdykoli si dopřejete sladkosti, dobře nakrmíte také škodlivé bakterie v ústech. Pak

se objeví čtyři nepříjemné následky. Máte v ústech více bakterií, více povlaku, více kyselinových zplodin, silnější bakterie napadají a dráždí vaše dásně. Z toho jasně vyplývá, že do značné míry můžete zdraví svého chrupu ovlivňovat stravou. Omezte nebo raději úplně vylučte mlsání jídlem. Jsou to převážně stejně jen nezdravé pamlsky.

Potíží se zuby můžete do značné míry předcházet. Čas, námaha a někdy možná i nepříjemné pocity vás ušetří nejhorších bolestí a hodin strávených v čekárně u zubaře. To přece stojí za to.

ZPÍVEJME HOSPODINU

PÍSEŇ MOŘE (Mojžíšova píseň)

MILAN DROBÍK

Bible se jen velmi stručně zmiňuje o každodenním životě v nejstarších dobách lidské civilizace. Nevíme téměř nic o hudbě a zpěvu. Víme jen, že Jubal byl vynálezcem hudebních nástrojů a že v kolébkách lidské civilizace v Mezopotamii a v Egyptě archeologové objevili některé hudební nástroje (viz minulé číslo). Lidé hráli a zpívali pro vzájemné potěšení a radost obvykle jen sólově. Také bible se nezmiňuje do doby Mojžíšovy o sborové hudbě a zpěvu ani ve spojitosti s náboženským oslavováním. Teprve po vysvobození Izraele z egyptského otroctví zazněla hudba a sborový zpěv svaté radosti.

Když byl Egypt sužován ranami, když projevy Boží moci vzbuzovaly viru v srdcích otroků a deptaly jejich utlačovatele, shromáždili se Izraelité, aby vyšli z „otrocké ohrady“ Egypta. Bůh je nevedl, jak bychom předpokládali, nejkratší a nejschůdnější cestou, ale bezútešnou, pustou končinou směrem na jih až do skalnaté soutěsky. Tam na rozkaz Hospodinův rozbili u moře svůj tábor. Jestli kdy byl nějaký národ postaven do zoufalé a beznadějně situace, pak to bylo tehdy u Rudého moře. Po obou stranách se tyčily vysoké hory, před nimi moře a vzaďu egyptská jízda a obrovské po zuby ozbrojené vojsko. Mělo to však být vysvobození Hospodinovo a všichni to brzy poznali. Bůh tenkrát uvolnil navršené vody, které se s hukotem srazily a pohřbily egyptské vojsko ve svých temných hlubinách. Izrael byl volný!

Tehdy Duch Boží sestoupil na Mojžíše zvláštním způsobem. Ve svatém

nadšení vytvořil text i hudbu oslavné písně. Pak dirigoval celý zástup, který radostně zpíval chorál vítězství, později nazvaný „Píseň moře“. Slova této písně jsou velebným vítězným chvalozpěvem. Vyjádřené myšlenky mají básnickou vznešenost. Jsou zaznamenány v 2 Moj 15. kapitole. Zde je jen část:

„Hospodinu chci zpívat, neboť se slavně vyvýšil, koně i s jezdci uvrhl do moře... Hospodin bude kralovat na věky věků.“

Jistě by bylo zajímavé slyšet, jak tato píseň původně zněla. Její motiv inspiroval mnohé skladatele následujících generací. Tehdejší nápev, žel, zapsán a zachován nebyl. Židé si však potrpí na tradice. Zvyklosti a tradice historické i hudební se přenášely v několika variantách z pokolení na pokolení. V úvodu ke knize E. Pauera „Tradici hebrejské melodie“ jsou zajímavě popsány různé typy starých židovských písní, které se zpívají dodnes. Je tam rovněž zmínka o písni Mojžíšově. Dochovala se melodie Aškenázů — Židů, jejichž předkové byli usídlení mezi germánskými a slovanskými národy, jak ji užívají při denním přednesu této části Písma. Zní takto:



Méně přístupní vnějším vlivům než Aškenázové jsou Sefardové — Židé, jejichž předkové ve středověku žili v arabských a latinských zemích, zejména ve Španělsku. Jejich tradiční nápevy se zdají být starší než aškenázké. Sefardové se více izolovali a rádi se vraceli do starých dob. Uchovali melodie různých starých hebrejských písní. Zde je ukázka, jak asi mohla „Mojžíšova píseň“ znít:



Nemůžeme přesně určit, do jaké míry se tradiční melodie Aškenázů i Sefardů shodují s „Mojžíšovou písní“. Bylo by to jistě zajímavé zjištění už proto, že bychom stěží našli jinou píseň s tak starou tradicí. Víme, že Mojžíš byl k složení této písně inspirován Bohem. Rovněž však víme, že měl vynikající vzdělání na dvoře egyptských panovníků. Bůh způsobil, aby získal veškeré vzdělání, než se stane vůdcem Izraele. Proto kromě největší životní školy na poušti Madiánské se naučil veškerému umění Egypta, což zahrnovalo i hudbu. V Novém zákoně čteme tato Štěpánova slova: „Byl vychován ve vši egyptské moudrosti a byl mocný ve slovech i činech“ (Skut 7,22). V islámské tradici zůstal Mojžíš patronem píštěl (hráčů na píšťalu).

Hudba dosáhla tehdy v Egyptě vrcholu. I v jiných zemích byla na vysokém stupni rozvoje. Hrála velkou úlohu nejen v denním životě lidu a při slavnostech světských, ale i při náboženských obřadech. Mojžíš využil v „Písni moře“ velkolepým způsobem svého hudebního vzdělání. Podle biblického podání sbor odpovídal sólovému předzpěvu. Sborový zpěv, kdy jeden sbor odpovídá druhému, vznikl mnohem později a byl užíván hlavně v době baroka. Mohlo ho však být užito i při zkušenosti u Rudého moře. „Píseň moře“ mohla být uspořádána tak, že na Mojžíšův sólový hlas odpovídaly

nejprve sbory mužů a později sbory žen pod vedením Marie, která rovněž zpívala sólově. Tato píseň zpívána Mojžíšem a dítkami Izraele je překrásným příkladem paralelního verše, jenž byl pravděpodobně zpíván takto:

Mojžíš: Hospodinu chci zpívat, neboť se slavně vyvýšil.

Sbor: Koně i s jezdcem uvrhl do moře.

Mojžíš: Má záštita a píseň je Hospodin.

Sbor: Stal se mou záchranou.

Mojžíš: On je můj Bůh a já ho velebím.

Sbor: Bůh mého otce, a já ho vyvyšuji.

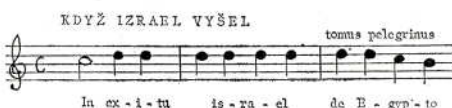
Maria: Zpívejte Hospodinu, neboť se slavně vyvýšil.

Ženy: Koně i s jezdcem uvrhl do moře.

Sborový zpěv dosáhl velké obliby v prvotní křesťanské době. Vypráví se o Ignatiovi z Antiochie, že viděl anděly, kteří sborově zpívali. Snad i Mojžíšovi byl ukázán andělský chór jako model pro vytvoření „Písně moře“. Sborový zpěv se udržel v křesťanské církvi po staletí. Žalmy se zpívaly v provedení dvou sborů, které zpívaly střídavě, obvykle mužský sbor se ženským.

Je obtížné a zřejmě i nemožné najít skutečnou melodii „Mojžíšovy písně“. Rádi bychom ji všichni jistě slyšeli v původním znění. V každé době si ji však lidé představovali jinak a je tomu tak až dodnes. Zde je ukázka ze staré-

ho poutnického způsobu jednotvárného zpívání žalmů. Je to část žalmu 106, který připomíná zkušenost lidu izraelského u Rudého moře. Převeden do dnešní pětilinkové notové osnovy zní takto:



„Tonus Pelegrinus“ byl v 19. století považován za nepochybně starou hebrejskou melodii. Tohoto tématu použil také J. S. Bach. I Žalm 149 připomíná zkušenost u Rudého moře. Po mnoho generací byl zpíván sborově. Velmi působivě a majestátně ho zhudebnil A. Dvořák. Prorok Izaiáš ve 12. kapitole rovněž zaznamenává píseň o tomto velkém vítězství. Zpívala se během slavnosti stánků jako připomínka dávné zkušenosti. G. F. Händel napsal oratorium „Izrael v Egyptě“ v roce 1738. Úryvek sboru „Zpívati budu Hospodinu“:



Mnohé pokusy o zhudebnění slavného chorálu se přece jenom nevyrovnají originálu. „Mojžíšova píseň“ má mimo

svůj původní význam také význam alegorický.

„Tato píseň a velké vysvobození, které připomínala, učinily tak velký dojem, že nikdy nevymizely z paměti hebrejského lidu. Po věky je připomínali proroci a pěvci Izraele jako svědectví, že Hospodin je síla a vysvobození pro ty, kdož v něho věří. Tato píseň nepatří jen židovskému lidu. Naznačuje záhubu všech nepřátel spravedlnosti a konečné vítězství Božího lidu. Bůh nás vysvobodil z otroctví hříchu a toto vysvobození je větší, než bylo vysvobození Hebrejců u Rudého moře. Ti, kdo si uvědomují velké milosrdenství Boží a kdo jsou vděční i za jeho nejmenší dary, budou žít ve stálém štěstí a v jejich srdcích bude znít píseň k chvále Hospodinově.“

Apoštol Jan mohl na ostrově Patmos zhlédnout ve vidění zvláštní obraz — veliký zástup vykoupených, kteří s harfami v rukou zpívali slavnou píseň Mojžíšovu a Beránkovu. Nestáli již u starého Rudého moře, ale na moři skleněném. Zpívali o vítězství nad hříchem a smrtí, o vítězství v Ježíši Kristu. Tento chvalozpěv budou zpívat mohutným sborem všichni vykoupení. Jedni budou klást otázky, druhí odpovídat, tak jak je to zaznamenáno v 15. kapitole Zjevení Jana. Toužíš být v tomto zástupu?

Taková tma

Bůh nás častokrát nezbavuje našeho břemene, protože v dnešní situaci hříchu a v daném stavu světa není možné, aby změnil všechny příčiny našeho zármutku. Jestliže se jím však necháme vést, ponese naše břemeno za nás.

Budu vám vyprávět příběh mého kamaráda Jana. Nedávno mu po krátké nemoci — pouze čtyřhodinové — zemřela manželka a on zůstal sám se svou malou, nesmírně zarmoucenou dcerkou. Hned po pohřbu jsme mu radili: „Jendo, nechoď nyní domů. Vezmi Helenku a zůstaň několik dní u nás, než budeš schopný se domů vrátit.“

Jenda však odmítl. „Ne, děkuji vám. Jste velmi laskaví, ale musím svůj boj vybojovat na témté místě, kde jsem ji ztratil,“ trval na svém. „Vrátím se zpět tam, kde se to stalo a budu bojovat. Snad se mi podaří zvítězit.“

A tak se s malou dcerkou vrátil do svého prázdného domu. Večer přestěhoval Helenčinu postel ke své a uložili se k spánku.

Na obloze nesvítil měsíc ani hvězdy. Byla černá noc s chladnou temnotou, jež byla právě tak černá a těžká jako zármutek, kterým byl Jan obklopen a jenž mu oslepoval oči a dusil ho.

Z propasti, která mu hrozila, ho odvrátilo Helenčino vzlykání. Byl to tklivý pláč, jenž může vyjít pouze od malého děvčátka, které si najednou uvědomuje, že jeho maminka se již nikdy nevrátí zpět.

Jan se k ní sklonil, pohladil ji a tichým hovorem se ji snažil uklidnit.

„Tatínku, já bych opravdu chtěla přestat plakat, ale nejde to,“ vzlykala.

Přenesl ji tedy k sobě a položil svoji sklíčenou tvář na její hlavičku. Tak leželi několik minut, dokud se pláč nezmiřnil. Pak se tiše ozval její dětský hlásek:

„Tatínku, všude je taková tma, že tě vůbec nevidím. Máš mě rád, i když tě nevidím a ani nevím, kde jsi?“

„To víš, že tě mám rád, Helenko.“

„Tatínku, všude je taková tma.“

Po celou dobu, než usnula, k ní něžně a jemně promlouval. On sám však na spánek neměl ani pomyslení. Svým zrozeným zrakem hledal v oné temnotě alespoň malý záblesk světla, ale nenašel ho. Byl sám. Nepopsatelně prázdný a sám.

A v té chvíli si vzpomněl na slova malé Helenky a mimoděk je převzal do svých úst. Obrátil se ke svému Pánu a volal: „Bože, všude je taková tma. Nikdy předtím jsem netušil, že taková temnota vůbec existuje. Bože,

miluješ mne ještě?“ Nočním tichem místnosti se nesl jeho rozechvělý hlas: „Bože, potřebuji tvou pomoc. Sám nic nemohu.“

Když nám druhý den tuto zkušenost vyprávěl, mohli jsme v jeho hlasu ještě stále cítit účinek Boží odpovědi. „Najednou se v pokoji objevilo světlo. Nic jsem sice neviděl, ale cítil jsem tu Boží láskyplnou přítomnost. A právě v tu chvíli jsem svůj smutek odevzdal Pánu. On vzal mé břímě na sebe a osvobodil mne. Můj náklad se přenesl z mého srdce na jeho, a nyní ho nese za mne.“

Ten, kdo odevzdal své břemeno Pánu, prožil podivuhodnou zkušenost. Bůh nás sice častokrát nezbaví našeho problému, ale nese ho za nás. Bible nás vybízí: „Všechnu svou starost vložte na něj, neboť mu na vás záleží.“

Jestliže jsi i ty, milý čtenáři, obtížen příliš těžkým životním nákladem, slož ho na Ježíše. Přenech mu své starosti i problémy a nech je u něj. On ti jde vstříc se svou otevřenou náručí. Vezme tvé břímě, a ty budeš osvobozen. Prochází-li tmou, jsi-li v situaci, kdy potřebuješ vidět světlo, nezapomeň, že je tu Ježíš, „aby se zjevil těm, kdo jsou ve tmě a stínu smrti, a uvedl naše kroky na cestu pokoje.“ (Luk 1,79) Přesvědčíš se, že Boží zaslíbení se naplní i u tebe. To Pán Bůh říká i tobě: „Vzývej mne v den soužení, vytrhnu tě, a ty mne budeš slaviti“ (Žalm 50,15).

-mžá-

MEZINÁRODNÍ ROK DÍTĚTE

Největší organizace světa — Organizace spojených národů — prohlásila rok 1979 Mezinárodním rokem dítěte. Generální tajemník OSN Kurt Waldheim ve svém projevu vyzval zúčastněné zástupce národů k zajištění péče o dítě. Cílem letošního roku — a nejen letošního — je obrátit pozornost světové veřejnosti k problémům nejmladší generace. Děti — to je obrovská část lidstva, která potřebuje zcela zvláštní péči a podporu.



Hospodářská a sociální rada OSN ve svém návrhu na zorganizování Mezinárodního roku dítěte vycházela ze skutečnosti, že jen v rozvojových zemích žije více než 860 miliónů dětí v kritické situaci. Z celosvětového měřítka se odhaduje, že dnes je na světě celkem 1,3 miliardy dětí a více než polovina jich nemá co jíst, nebo nemá dostatek jídla, nemá lékařskou péči. Neradostná situace je i ve vzdělání. Pouze necelá jedna třetina dětí školního věku chodí do školy. Z ostatních vyrůstají v době vesmírných letů negramotní lidé.

Následkem koloniální nadvlády je v řadě rozvojových zemí tak zaostalé zdravotnictví, že hrozí situace nemohou zásadně změnit ani zásilky léků a zdravotnického zařízení, ani příchod lékařů z vyspělých států.

Miliónům dětí z mnoha zemí světa je dodnes upíráno základní právo — právo na život, jsou obětmi válek, kolonialismu a rasové diskriminace. Milióny dětí jsou nuceny pracovat na svou obživu a jsou obětmi vykořisťování.

Uvítali jsme vyhlášení roku 1979 Mezinárodním rokem dítěte. Avšak na druhé straně prostá skutečnost, že k tomuto vyhlášení vůbec došlo, vážně upozorňuje, že náš svět není se svou péčí o dítě a svou láskou k dítěti v pořádku. Právě proto musel být vyhlášen Mezinárodní rok dítěte. Je

to burčující hlas do svědomí všech mocných na světě, kteří se sobecky dívají jen na sebe, aniž by měli v srdci místo pro trpící, pro hladové, pro ty nejmenší a bezbranné.

Kdekoli se válčí, kdekoli vládne rasismus, kdekoli se porušují lidská práva, kdekoli se rozpadají mezilidské a rodinné svazky — vždy jsou děti první obětí. Škody, kterými děti trpí, se často už nedají napravit. Tragédie dětí ukazuje na naši vlastní životní situaci. V našem světě jsou všechny děti našimi dětmi. Jejich úděl je naším údělem.

S vděčností si uvědomujeme, že žijeme v zemi, kde jsou již vyřešeny základní problémy. Společenská péče o dítě začíná již před jeho narozením péčí o nastávající matku. Po narození má dítě zabezpečenou potřebnou lékařskou péči. Délkou placené mateřské dovolené zaujímáme jedno z předních míst ve světě. Nemáme děti zbytečně umírající, protože nepřišel lékař, nemáme děti podvyživené, protože není doma chléb, nemáme děti nevzdělané, protože nebylo místo ve škole anebo čas pro školu, nemáme děti s ospalými, vyhaslými očima u strojů v továrnách. To všechno si vděčně uvědomujeme. Ale zpytujeme vlastní svědomí, co jsme ještě osobně dlužni vlastním dětem, co můžeme vykonat k jejich dobru pozemskému i věčnému. Nezapomeňme, jak Ježíš zacházel s dětmi. Pán Ježíš stavěl děti do popředí a zaslíbil jim svou blízkost. On také řekl: „Nechte děti přicházet ke mně, nebráňte jim, neboť takovým patří království Boží. Amen, pravím vám, kdo nepřijme království Boží jako dítě, jistě do něho nevejde. Objímal je, vzkládal na ně ruce a žehnal jim“ (Mar 10,15.16).

PŘEMÝŠLEL JSI JIŽ NĚKDY O TOM?

Lidé, kteří zemřeli v roce 1930, neznali vůbec následující věci: trysková letadla, domy z prefabrikátů, dálkové střely, radarové přístroje, šaty z umělých vláken, buldozery, elektrické psací stroje, tranzistorové rozhlasové přijímače, dlouhohrající desky, mrazenou zeleninu, pračky, automatické výrobní linky, Organizaci spojených národů a — atomovou, vodíkovou či neutronovou bombu také ne.

NEBEZPEČNÝ DÝM

Každá cigareta zkracuje život o pět a půl minuty. V novém pamětním spise, třetím během patnácti let, opákoval britský lékařský svaz Royal College of Physicians varování Britům před nebezpečím kouření cigaret a žádal stát, aby více než dosud pod-

nikal něco proti této „smrtelné nákaže“. Co se doposud v této oblasti vykonalo, dá se srovnat se snahami o snížení počtu mrtvých v dopravě.

Každá cigareta, jak stojí ve Zprávě o kouření a zdraví, zkracuje život o pět a půl minuty. Kouření cigaret zaviní ročně smrt 25 000 Britů ve stáří mezi 35—65 roky, na britských silnicích umírá naproti tomu „jen 6 350 lidí“. Když se někdo vzdá kouření, zmizí mimořádné riziko předčasné smrti v průběhu nejbližších desíti až patnácti let. Každý třetí kuřák umírá, jak říkají lékaři, poněvadž kouřil. Kouření „nezkracuje“ jen život, nýbrž může také způsobit zdoluhavá onemocnění. Na 50 miliónů pracovních dnů se každý rok ztrácí nepřítomností na pracovištích, vyvolanou onemocněním z kouření.

TRVALÝ HLUK ZVYŠUJE KREVŇÍ TLAK

Prokázal to kolektiv lékařů na švédské klinice v Göteborgu. Lékaři vyšetřili 200 zaměstnanců švédské automobilky. Čtvrtina z nich trpěla těžkými poruchami sluchu. Byli to lidé, kteří pracovali v soustavném hluku. Měli podstatně vyšší krevní tlak než ostatní zaměstnanci, kteří pracovali v normálních poměrech.

NEŽÁDOUCÍ EXPORT

Spojené státy americké vyvážejí do Anglie takové množství pornografické literatury, že celníci v Southamptonu, kteří ji chtěli spálit, museli od toho chtít nechtít upustit. Ze spálených knih a časopisů by vzniklo tolik kouře, že by to zamořilo celé okolí. Výbor na potírání nemravnosti na tiskové konferenci v Londýně oznámil také, že v posledních třech letech britští celníci zabavili 826 454 pornografických kalendářů a 328 464 pornografických časopisů, převážně v přístavu Southampton. Veškerá zabavená literatura byla převezena do vnitrozemí a tam daná do stoupi.

NEJVĚTŠÍ ANGLIKÁNSKÁ KATEDRÁLA

Počátkem roku byla za přítomnosti anglické královny Alžběty slavnostně otevřena a vysvěcena největší anglikánská katedrála v anglickém městě Liverpoolu. Stavba trvala celých 75 let. Základní kámen položil v roce 1904 král Edward VII. Letos byla stavba slavnostně dokončena. Je to čtvrtá největší katedrála na světě. Tři předcházející patří římskokatolické církvi. Jsou to katedrály sv. Petra v Římě, katedrála v Seville ve Španělsku a katedrála v Miláně.

Srdce na dlani

JAN ZUBRYCKÝ

Znáte ty teplé letní večery,
které vkročí do vašeho pokoje
tak tiše a bez klepání?

Byl pátek,
vonící čistotou
a očekáváním.

Na nočním stolku mne čekala knížka,
určená právě pro tyto chvíle:

„Cesta ke Kristu!“

Nepamatuji se už,
které stránky svíraly záložku,
protože čas ukryl podrobnosti.

Po modlitbě jsem se tedy vydal
po přerušené cestě
a ponořil své oči do hlubin řádek.
Najednou čtu ... srdce na dlani ...,
musím odevzdat srdce na dlani Ježíši.
Skoro jsem přestal dýchat, přestal číst,
tolik se mi zalíbil ten obraz.
... a myšlenky vzaly do dlani mé srdce ...
Tak vznikla tato báseň,
na vnitřní straně desek
notového sešitu.

Srdce na dlani já chtěl bych Tobě dát,
abys je očistil
a umyl ve své krvi.
Nejde však vyjmout, je uprostřed těla,
a já se musím bát,
že sám to nikdy nedokážu, bych srdce na dlani
mohl Ti dát,
že to příliš boli.

Mít tak nové srdce,
čisté bez hříchu,
jako má dítě, když poprvé vidí svět.

To nezná závist,

zlost

a pýchu

a umí, umí odpouštět.

Ano, odpouštět

naším viníkům,

jako i Ty nám odpouštíš.

Slyšíš srdce — odpouštět.

Ne dočasně,

navždy!

Odpouštět bez pomýšlení na to,

kdy se pomstíš,

naším viníkům.

Proto je operace nutná.

Diagnosa:

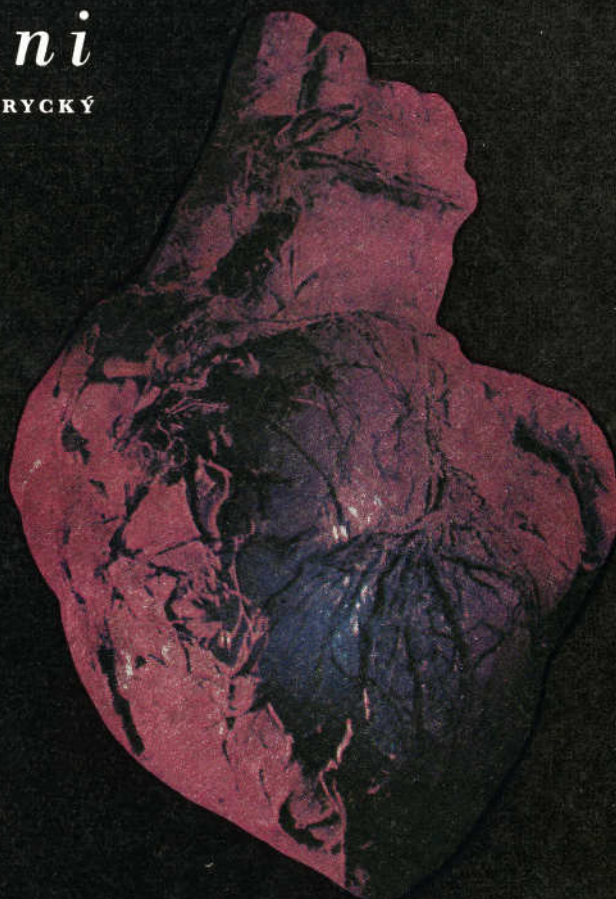
HŘÍCH.

Ten největší Lékař pracuje bezbolestně

a vždy se člověka zeptá:

„Chceš a víš?“

On nikoho nenutí.



Proto bych Ti chtěl dát srdce na dlani,
abys je prohlédl, vyčistil ty kouty,
kde špína nejvíc drží.

Možná by Ti přitom vytryskly slzy,

jak málo místa,

jak málo místa,

jsi v něm měl.

Potom bys mi je vrátil

a já bych si prohlížel,

jak svítí se novotou

nejen na povrchu, ale i uvnitř —

nikde žádná temná skrýš.

Já bych si je prohlížel

a s novou jistotou šel k Tobě bliž.

A u Tebe zůstal,

aby se mi srdce znovu nepokazilo.

A až pak znovu silný byl

a jiné k Tobě mohl zvát,

vydal bych se do světa

vyprávět o velkém Lékaři.

Jen pro to žil,

jen pro to žil rád.

Žil bych rád,

moc rád,

abych Ti jednou mohl dát

své srdce na dlani.

Čisté jako krůpěj rosy

na květu tvého

svítání.